

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη και Πολιτικές στην ΕΕ

Γεώργιος—Κορρές :

gkorres@geo.aegean.gr

Εαρινό Εξάμηνο

«Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη & Πολιτικές στην ΕΕ»:

Η ύλη του μαθήματος θα περιλαμβάνει τις ακόλουθες δύο ενότητες και τις εφαρμογές που έχουν διδαχθεί από το βιβλίο: “Βασικές Αρχές Οικονομίας και Διοίκησης: Μακροοικονομική Ανάλυση και Εφαρμογές”, Πολυχρονόπουλος, Κορρές και Ρόντος - Β' Έκδοση . Πιο συγκεκριμένα:

- **ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΩΤΗ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ & ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ**
- **Εισαγωγικές Βασικές Μακροοικονομικές Έννοιες, Μακροοικονομικό Περιβάλλον, Παραγωγική & Αναπτυξιακή Διαδικασία**
- **Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη & Μακροοικονομικοί Δείκτες:** Έννοια, Σημασία και Παραδείγματα: Οικονομικό Κύκλωμα, Συντελεστές Παραγωγής
- **Βασικές Μακροοικονομικές Μεταβλητές:** Έννοιες, Παραδείγματα & Ασκήσεις: Εγχώριο Προϊόν, Εθνικό Προϊόν, Εθνικό Εισόδημα, ΚΚΕ
- **ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΥΤΕΡΗ: ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ & ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ**
- **Βασικές Μακροοικονομικές Πολιτικές:** Οικονομική Πολιτική, Δημοσιονομική Πολιτική, Ισορροπία στην Αγορά Αγαθών
- **Ανάλυση & Επισκόπηση Βασικών Μακροοικονομικών Μεγεθών στην ΕΕ:** Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη στην ΕΕ, Διαχρονική Εξέλιξη, Επιπτώσεις, Προοπτικές
- **Ανάλυση & Επισκόπηση Βασικών Μακροοικονομικών Πολιτικών στην ΕΕ:** Οικονομική Πολιτική, Δημοσιονομική Πολιτική, Νομισματική Πολιτική, Περιφερειακή Πολιτική, Κοινωνική Πολιτική, Τεχνολογική Πολιτική
- **Ανάλυση & Επισκόπηση Βασικών Μακροοικονομικών Μεγεθών στην Ελλάδα:** Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη, Διαχρονική Εξέλιξη, Κρίση Χρέους, Επιπτώσεις, Προοπτικές.

Βασικά Μεγέθη:

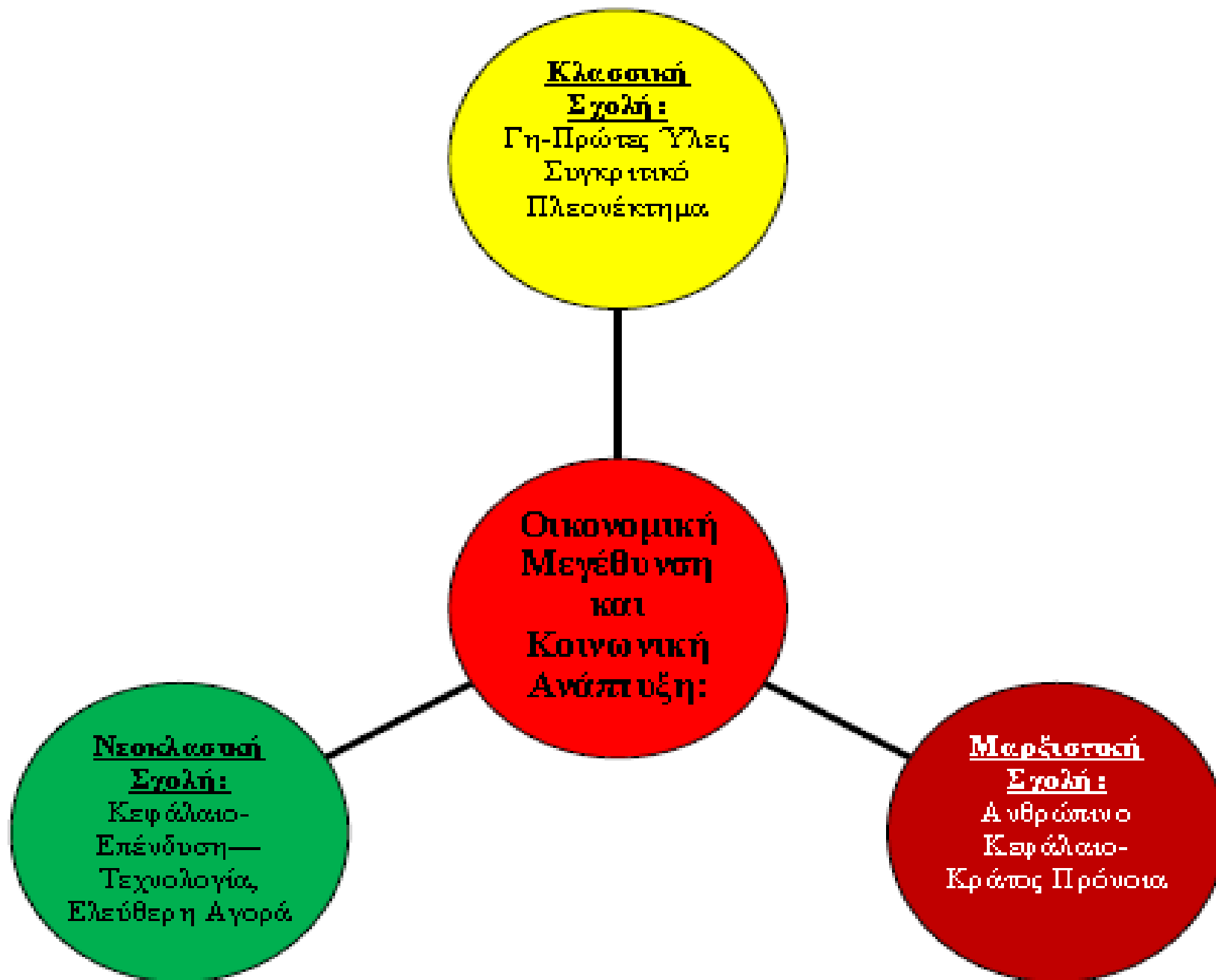
- Μακρο-οικονομία (Macro-economics) είναι η ανάλυση των βασικών Οικονομικών (Γενικών-Συνολικών) Μεγεθών). Για παράδειγμα, η ανάλυση της Ελληνικής Οικονομίας, η ανάλυση της οικονομίας των χωρών της ΕΕ, η ανάλυση μιας Περιφέρειας, η ανάλυση ενός κλάδου και ενός τομέα.
- Βασικά Μεγέθη και Δείκτες είναι:
- Α.Εγχ.Π. (Gross Domestic Product) ότι παράγεται μέσα στην χώρα
- Α. Εγχ. Ε. (Gross Domestic Income) που ισούται με το Α.Εγχ.Π (δηλαδή την παραγωγή)
- Α.Εθν.Π. (Gross Domestic Product) ότι παράγεται μέσα στην χώρα συν τις καθαρές μεταβιβάσεις
- Α. Εθν. Ε. (Gross Domestic Income) που ισούται με το Α.Εθν.Π
- Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης είτε Ανθρώπινης Αξίας (Human Development Index)

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

- **Οικονομική μεγέθυνση (economic growth):** Απόλυτη ή σχετική ποσοτική αύξηση των μακροοικονομικών μεγεθών μιας χώρας ή μιας περιοχής όπως το κατά κεφαλή ΑΕΠ, η απασχόληση, οι επενδύσεις παγίου κεφαλαίου, η κατανάλωση, οι εξαγωγές, κλπ.
- **Κοινωνική Ανάπτυξη (Social Development):** Απόλυτη ή σχετική ποσοτική αύξηση των μακροοικονομικών της μεγεθών (μεγέθυνση) και ταυτόχρονα ποιοτική βελτίωση του επιπέδου κοινωνικής ευημερίας του πληθυσμού της (εκπαίδευση, υγεία και πρόνοια, πολιτισμός και ελεύθερος χρόνος, συνθήκες κατοίκησης και ποιότητας περιβάλλοντος, κλπ)-→ **ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ → Κοινωνική Ανάπτυξη (Social Development).**
- **Οικονομική Μεγέθυνση (Economic Growth) & Κοινωνική Ανάπτυξη (Social Development) = Ανάπτυξη (Development) → ΔΑΑ (Human Development Index)**

Διάγραμμα 1: Βασικοί Άξονες της Ανάπτυξης

Κλασική

Σχολή:

Γη-Πρώτες Ύλες
Συγκριτικό
Πλεονέκτημα

**Οικονομική
Μεγέθυνση
και
Κοινωνική
Ανάπτυξη:**

Νεοκλασική

Σχολή:

Κεφάλαιο-
Επένδυση—
Τεχνολογία,
Ελεύθερη Αγορά

Μαρξιστική

Σχολή:

Ανθρώπινο
Κεφάλαιο-
Κράτος Πρόνοια

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ (ή ΕΙΣΡΟΗ) Κάθε αγαθό ή υπηρεσία που χρησιμοποιείται στην παραγωγή ενός προϊόντος.

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ Καθορίζει τη μέγιστη ποσότητα προϊόντος που μπορεί να παραχθεί από δεδομένες ποσότητες εισροών.

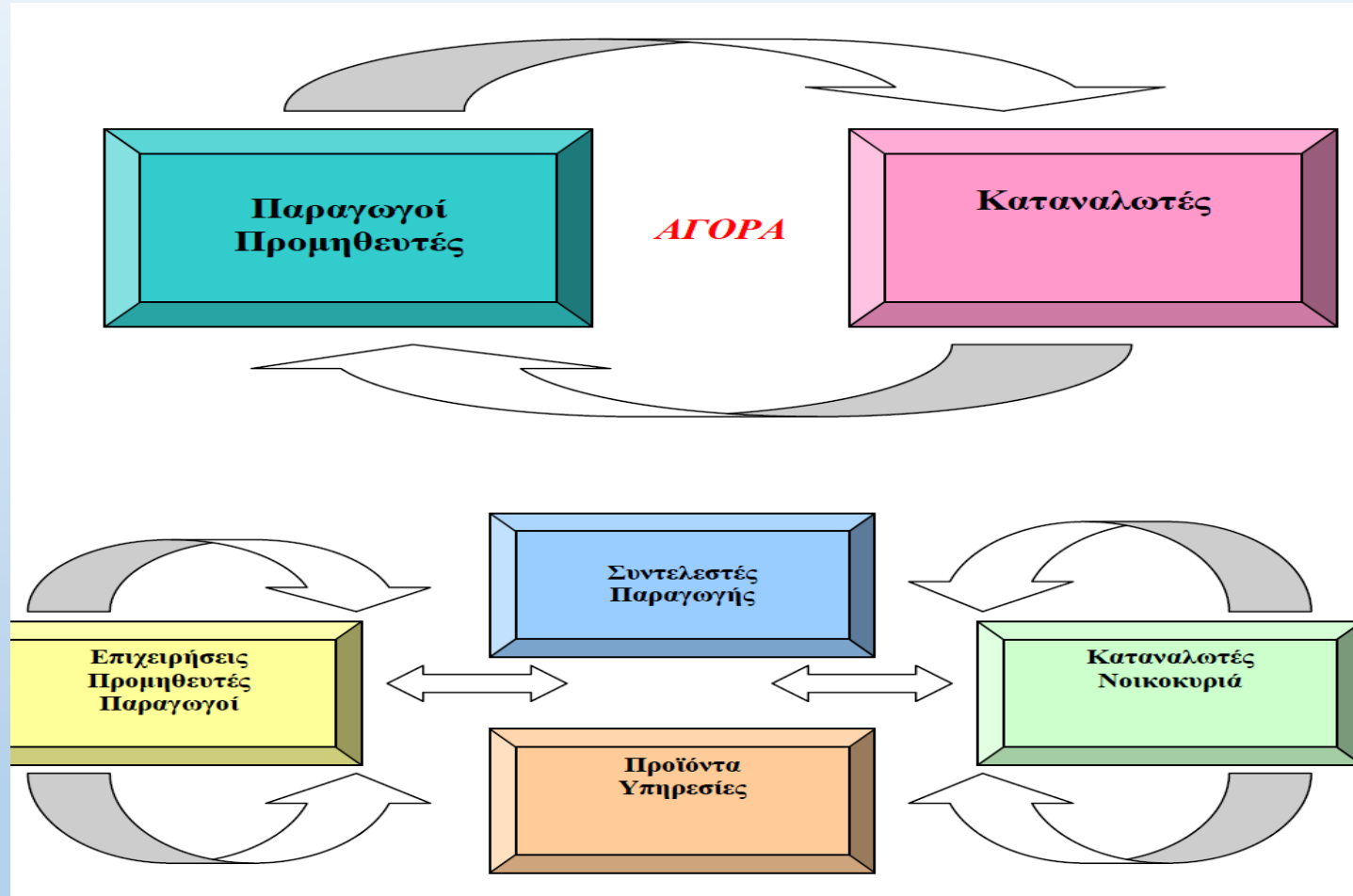
ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ Η περίοδος μέσα στην οποία η επιχείρηση μπορεί να προσαρμόσει το μέγεθος ΟΛΩΝ των εισροών σε περίπτωση μεταβολής των συνθηκών.

ΒΡΑΧΥΧΡΟΝΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ Η περίοδος μέσα στην οποία η επιχείρηση μπορεί να κάνει ΜΕΡΙΚΕΣ μόνο προσαρμογές στο μέγεθος των εισροών.

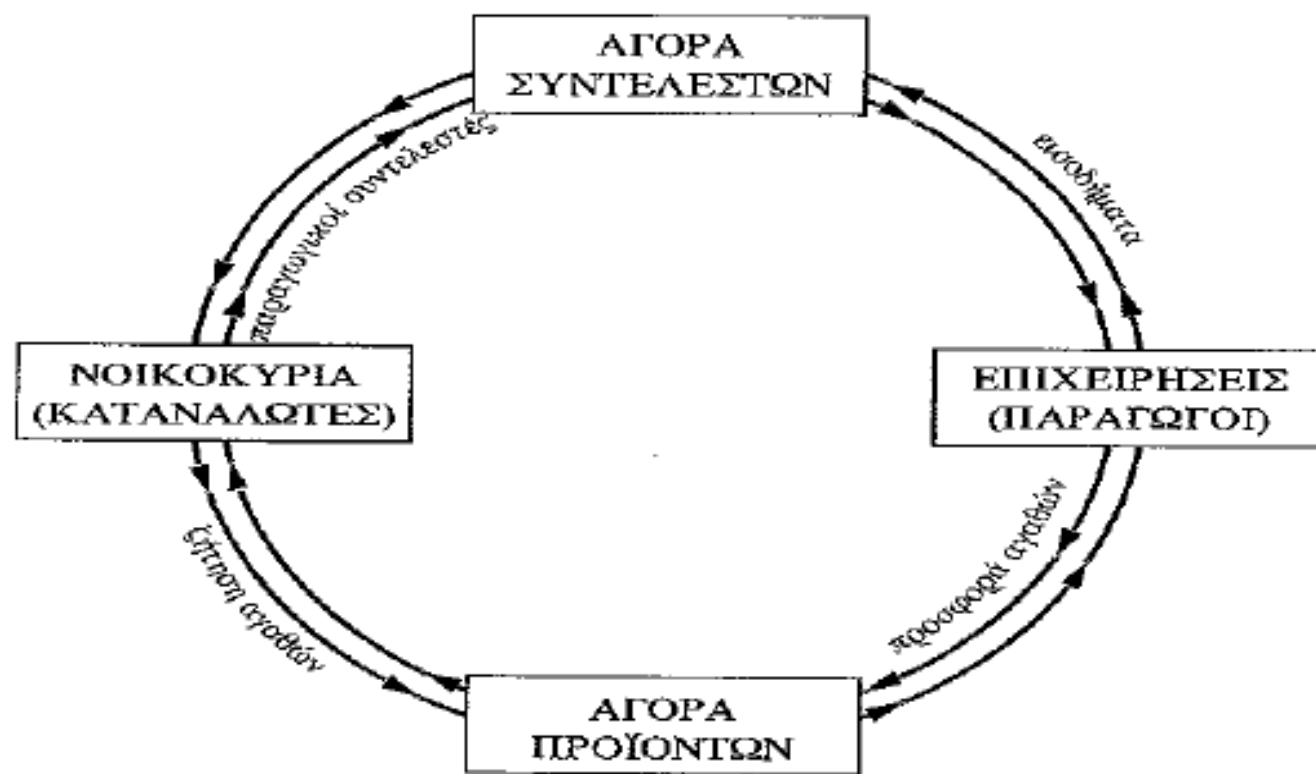
ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑ ΚΑΜΠΥΛΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ Εκφράζει το ελάχιστο κόστος για την παραγωγή κάθε ποσότητας προϊόντος όταν η επιχείρηση μπορεί να προσαρμόσει όλες τις εισροές της.

Το Κυκλικό Διάγραμμα Ροών

- Το κυκλικό διάγραμμα ροών μας βοηθά να καταλάβουμε τα παρακάτω:
- Πως λειτουργεί η οικονομία
- Πως συνδέονται οι έννοιες προϊόν, εισόδημα και δαπάνη
- Ποιες σχέσεις υπάρχουν μεταξύ των βασικών μακροοικονομικών μεταβλητών

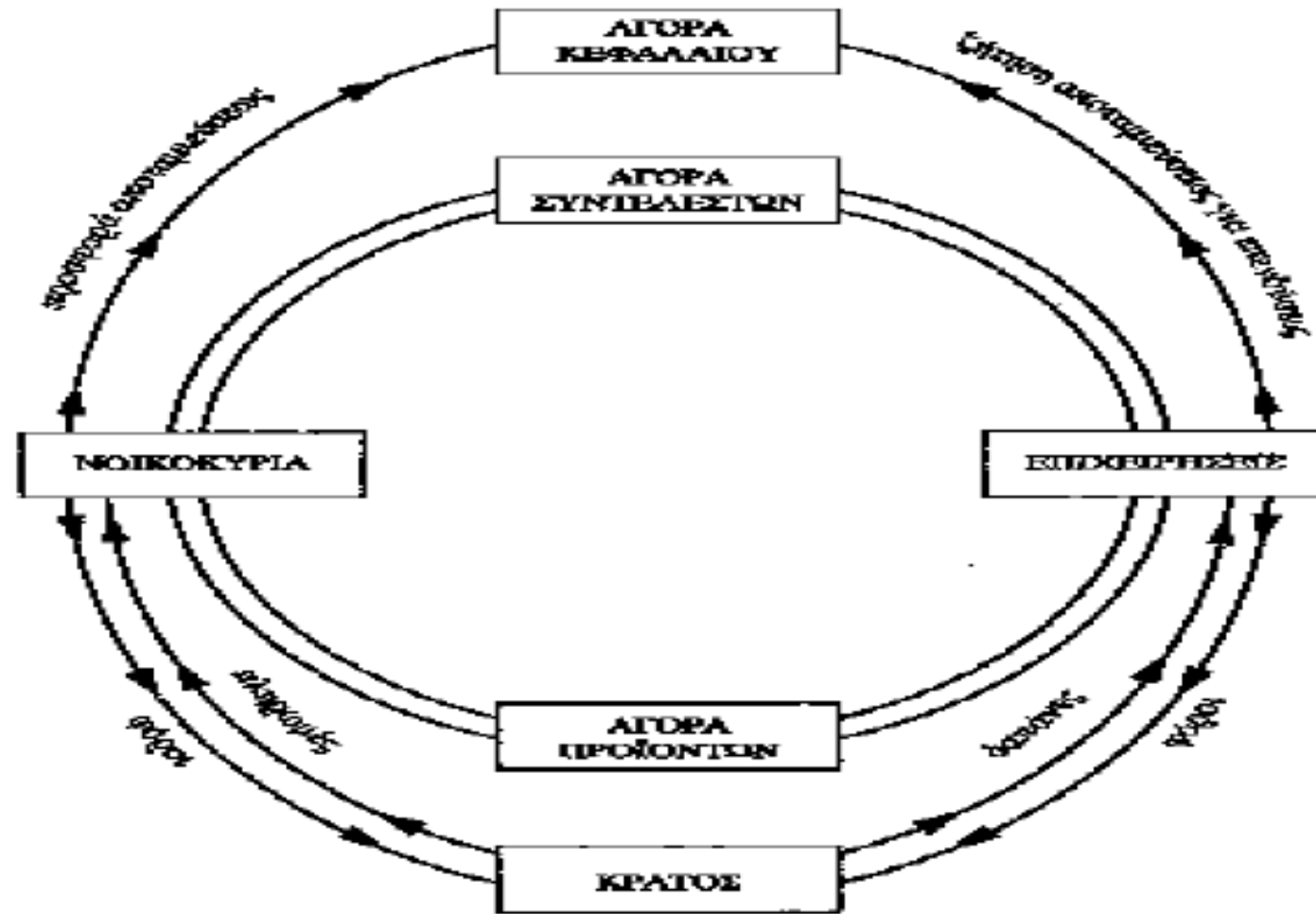

Το Κυκλικό Διάγραμμα Ροών

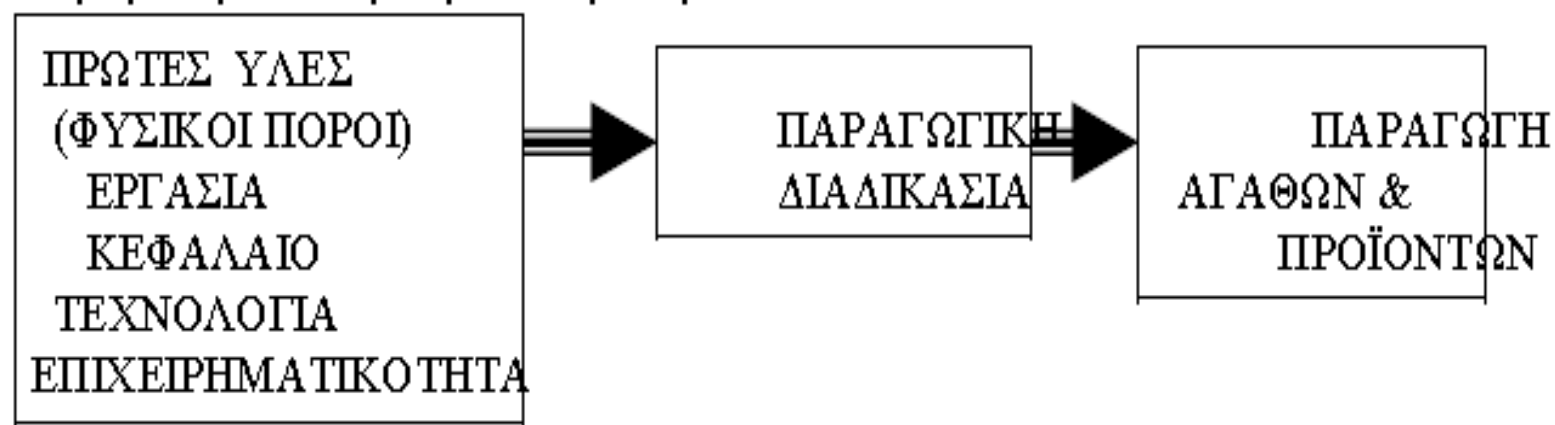
Το οικονομικό γήλιωμα ή ο τροχός του πλούτου

Το Κυκλικό Διάγραμμα Ροών

- Βασικοί Συντελεστές Παραγωγής ή Εισροές ή Πόροι (Inputs):
- (1). Πρώτες Ύλες ή Γή (Κλασσικοί Οικονομολόγοι-Συγκριτικό Πλεονέκτημα)
- (2). Κεφάλαιο ή Επένδυση ή Χρήμα ή Τεχνολογία (Νεοκλασσικοί Οικονομολόγοι-Τ.Α.)
- (3). Ανθρώπινο Δυναμικό ή Εργασία (Κεϋνσιανοί – Ζήτηση & Κράτος)
- (4). Θεσμικό Πλαίσιο (π.χ. Νομοθετικό Πλαίσιο, Γραφειοκρατία κλπ.)
- (5). Μέγεθος Αγοράς
- (6). Επιχειρηματικότητα ή Διαχείριση ή Οργάνωση

Οι παραγωγικοί συντελεστές είναι τα μέσα που διαθέτει μια οικονομία για την ικανοποίηση των ανθρωπίνων αναγκών. Τα βασικά χαρακτηριστικά των παραγωγικών συντελεστών είναι (α) ότι είναι περιορισμένης ποσότητας, (β) είναι εύχρηστοι και (γ) μπορούν να συνδυασθούν με διάφορους τρόπους καθώς επίσης και να υποκατασταθούν μεταξύ τους για να παράγουν μια δεδομένη ποσότητα αγαθού.

Βασικά Μεγέθη: Δείκτες

- Μακρο-οικονομία (Macro-economics) είναι η ανάλυση των βασικών Οικονομικών (Γενικών-Συνολικών) Μεγεθών). Για παράδειγμα, η ανάλυση της Ελληνικής Οικονομίας, η ανάλυση της οικονομίας των χωρών της ΕΕ, η ανάλυση μιας Περιφέρειας, η ανάλυση ενός κλάδου και ενός τομέα.
- Βασικά Μεγέθη και Δείκτες είναι:
- Α.Εγχ.Π. (Gross Domestic Product) ότι παράγεται μέσα στην χώρα
- Α. Εγχ. Ε. (Gross Domestic Income) που ισούται με το Α.Εγχ.Π (δηλαδή την παραγωγή)
- Α.Εθν.Π. (Gross Domestic Product) ότι παράγεται μέσα στην χώρα συν τις καθαρές μεταβιβάσεις
- Α. Εθν. Ε. (Gross Domestic Income) που ισούται με το Α.Εθν.Π
- Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης είτε Ανθρώπινης Αξίας (Human Development Index)

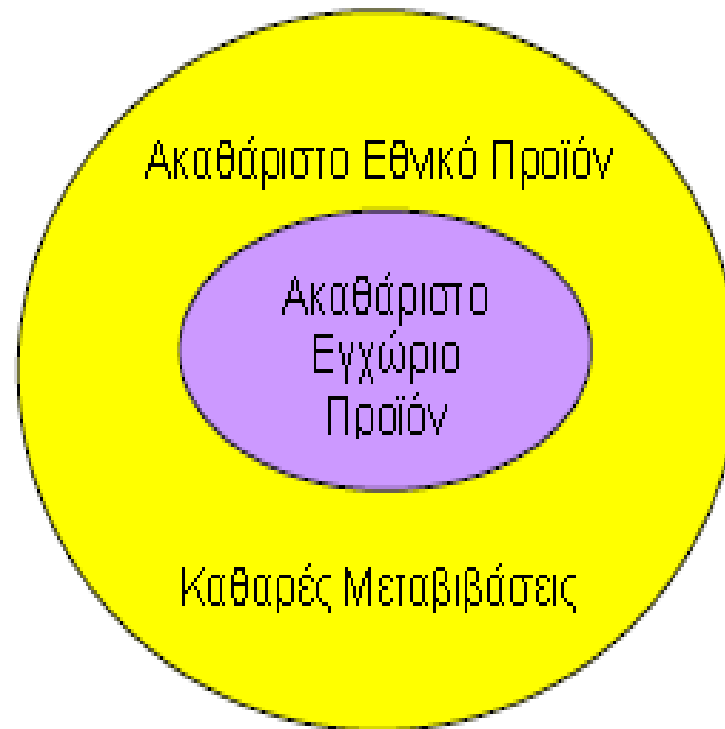
Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (G.N.P.)

Ακαθάριστο
Εγχώριο
Προϊόν

+

Μεταβιβάσεις
Καθαρές

Προϊόν = Παραγωγή = Ανάπτυξη = Εισόδημα

Εισόδημα (National Income)

Είναι ουσιαστικά το συνολικό καθαρό εθνικό προϊόν μείον τους έμμεσους φόρους.
(Εισόδημα που αντιστοιχεί στο Σύνολο του πληθυσμού)

Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν – Αποσβέσεις = Καθαρό Εθνικό Προϊόν

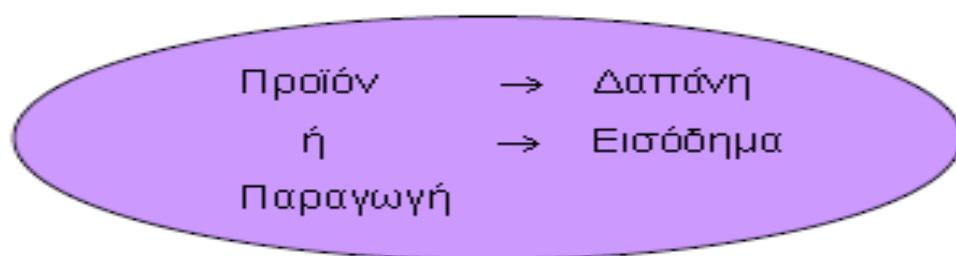

Κατά Κεφαλήν Εισόδημα (Per Capita Income)

$$\text{ΚΚΕ} = \frac{\text{Συνολικό Εθνικό Εισόδημα}}{\text{Σύνολο Πληθυσμού}}$$

π.χ. Ρυθμοί Ανάπτυξης του Α.Ε.Π. κατά 5%

1. Προϊόν ή → Ακαθάριστη Παραγωγή
→ Καθαρή Παραγωγή
2. Παραγωγή ή
3. Εισόδημα

Προϊόν ή Παραγωγή

ΕΚΦΡΑΣΜΕΝΗ ΩΣ ΔΑΠΑΝΗ		ΕΚΦΡΑΣΜΕΝΗ ΩΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑ
1. Κατανάλωση		1. Μισθοί
2. Επένδυση	+	2. Έγγεια Πρόσοδος (απόδοση γης)
3. Κρατικές Δαπάνες	=	3. Τόκοι
		4. Κέρδη Επιχειρήσεων
		5. Αποσβέσεις +
		6. Έμμεσοι Φόροι =
ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ		ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ

ΕΚΦΡΑΣΜΕΝΗ ΩΣ ΔΑΠΑΝΗ ⇒ GNP = C + I + G + (X - M)

Εθνικό Προϊόν (National Product) είναι η συνολική χρηματική αξία των αγαθών και των υπηρεσιών της τελικής χρήσης που παράγονται σε μια οικονομία κατά την διάρκεια ορισμένης χρονικής περιόδου. Με τον όρο εθνικό προϊόν μιας χώρας εννοούμε το προϊόν που παράγεται από τους συντελεστές παραγωγής (εργασία, κεφάλαιο και γη) που ανήκουν σε μόνιμους κατοίκους της χώρας, άσχετα εάν η παραγωγή του προϊόντος γίνεται μέσα είτε έξω από την χώρα.

Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν, (Gross Domestic Product), είναι το άθροισμα των αμοιβών των συντελεστών της παραγωγής με την μορφή των εργατικών μισθών, των έγγειων προσόδων, των τόκων και των κερδών που δημιουργούνται μέσα στα όρια του κράτους μέσα σε μια χρονική περίοδο.

Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν, Α. Ε. Π, (Gross National Product), προκύπτει εάν στο **Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν** προσθέσουμε το καθαρό εισόδημα που προέρχεται από το εξωτερικό στους κατοίκους της χώρας. Δηλαδή με άλλα λόγια, όταν στο εθνικό προϊόν έχουν συμπεριληφθεί οι ακαθάριστες επενδύσεις αυτό ονομάζεται ακαθάριστο εθνικό προϊόν. Ακαθάριστες επενδύσεις είναι αυτές που περιλαμβάνουν ολόκληρη την αξία του υλικού νέου κεφαλαίου που δημιουργήθηκε στην οικονομία.

Καθαρό Εγχώριο Προϊόν, (Net Domestic Product), προκύπτει εάν στο **Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν** αφαιρέσουμε τις αποσβέσεις. Απόσβεση εννοούμε την αξία του αχρηστευμένου κεφαλαίου (επένδυσης) που επέρχεται λόγω λειτουργικής φθοράς είτε παλαιώματος στην διάρκεια μιας χρονικής περιόδου.

Καθαρό Εθνικό Προϊόν, (Net National Product), προκύπτει εάν στο **Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν** αφαιρέσουμε τις αποσβέσεις. Δηλαδή με άλλα λόγια, όταν στο εγχώριο προϊόν έχουν συμπεριληφθεί οι καθαρές επενδύσεις αυτό ονομάζεται καθαρό εθνικό προϊόν. Καθαρές επενδύσεις θεωρούνται αυτές που ισούνται με τις ακαθάριστες επενδύσεις μείον τις αποσβέσεις (δηλαδή το ποσό που αντιστοιχεί στο αχρηστευμένο κεφάλαιο δηλαδή στην λειτουργική φθορά και στην παλαιότητα).

Δείκτης Ανθρώπινης Αξίας:

- Αυτοκίνητα κατά Κεφαλή
- Ραδιόφωνα κατά Κεφαλή
- Υφαντικές Ίνες κατά Κεφαλή
- Άτομα ανά Δωμάτιο
- Ποσοστά Εγγραμμάτων
- Ποσοστό Μαθητών σε Α' θμια Εκπαίδευση
- Ποσοστό Μαθητών σε Άλλες Βαθμίδες
- Ποσοστό Μαθητών σε Επαγγελματικές Σχολές
- Ποσοστό Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού σε Γεωργία
- Ποσοστό Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού σε Κοινοφελείς Υπηρεσίες
- Μισθωτοί Εργάτες ως Ποσοστό Οικον. Ενεργού Πληθυσμού.
- Κάτοικοι ανά γιατρό
- Διάρκεια Ζωής ανά Κάτοικο
- Τηλέφωνα κατά Κεφαλή
- Κυκλοφορία Εφημερίδων κατά κεφαλή
- Κατανάλωση Ενέργειας κατά κεφαλή
- Κατά κεφαλή Εθνικό Εισόδημα
- Συμμετοχή Μεταποίησης στο Εθνικό Προϊόν
- Εξαγωγές κατά Κεφαλή
- Ποσοστό Πληθυσμού σε Αστικές Περιοχές
- Κατανάλωση Χάλυβα κατά κεφαλή
- Κατανάλωση Τσιμέντου κατά κεφαλή.

$H.D.I. \geq 0.90$

**ΠΟΛΥ
ΑΝΕΠΙΤΥΓΜΕΝΗ**
(Very High Human
Development (or
developed))

$0.8 \leq H.D.I. < 0.90$

**ΥΨΗΛΑ
ΑΝΕΠΙΤΥΓΜΕΝΗ**
(High Human
Development (or
developing))

$0.5 \leq H.D.I. < 0.80$

**ΜΕΣΑΙΑ
ΑΝΕΠΙΤΥΓΜΕΝΗ**
(Medium High
Human Development
(or developing))

$H.D.I. < 0.50$

**ΛΙΓΟ
ΑΝΕΠΙΤΥΓΜΕΝΗ/Υ
ΠΟΑΝΑΠΤΥΚΤΗ**
(Low High Human
Development (or
developing))

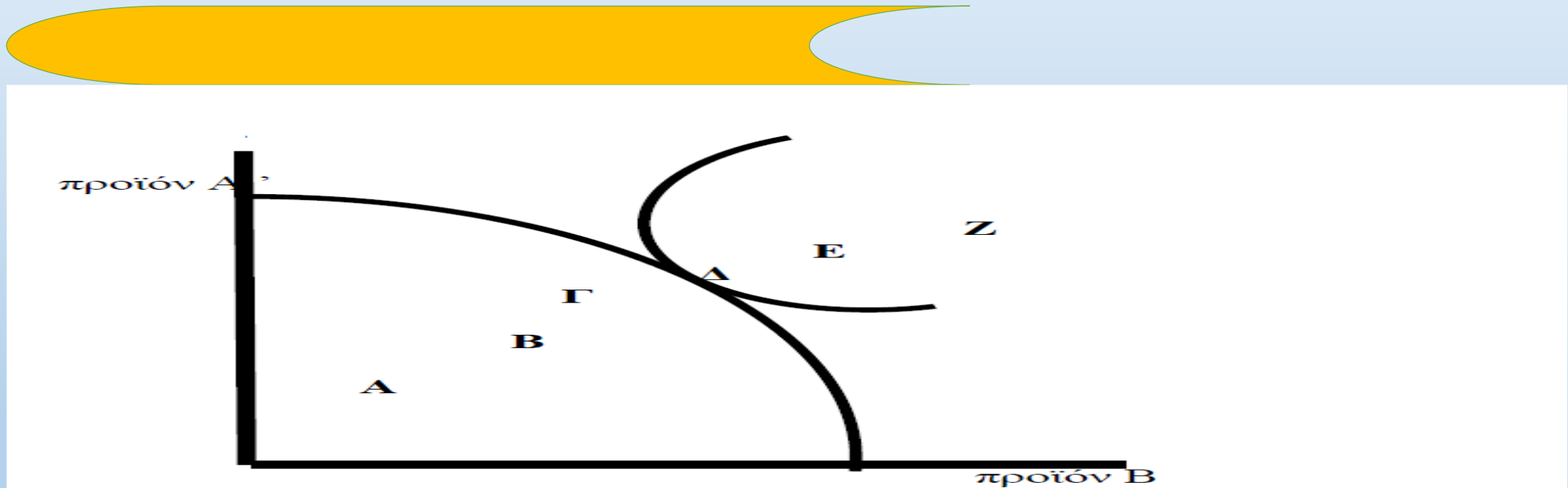
**Καμπύλη Παραγωγικών
Δυνατοτήτων και Επιλογή
Άριστης Λύσης**

Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων: Παρουσιάζει τις Δυνατότητες Παραγωγής για Δεδομένη Χώρα και Δεδομένη Χρονική Περίοδο

Η Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων μπορεί να μεταβάλλεται διαχρονικά (προς τα πάνω είτε προς τα κάτω)

Λύσεις (Σημεία): A, B, Γ, & Δ (Εφικτές και Δυνατές Λύσεις) με επιλογή της άριστης λύσεις και επίσης

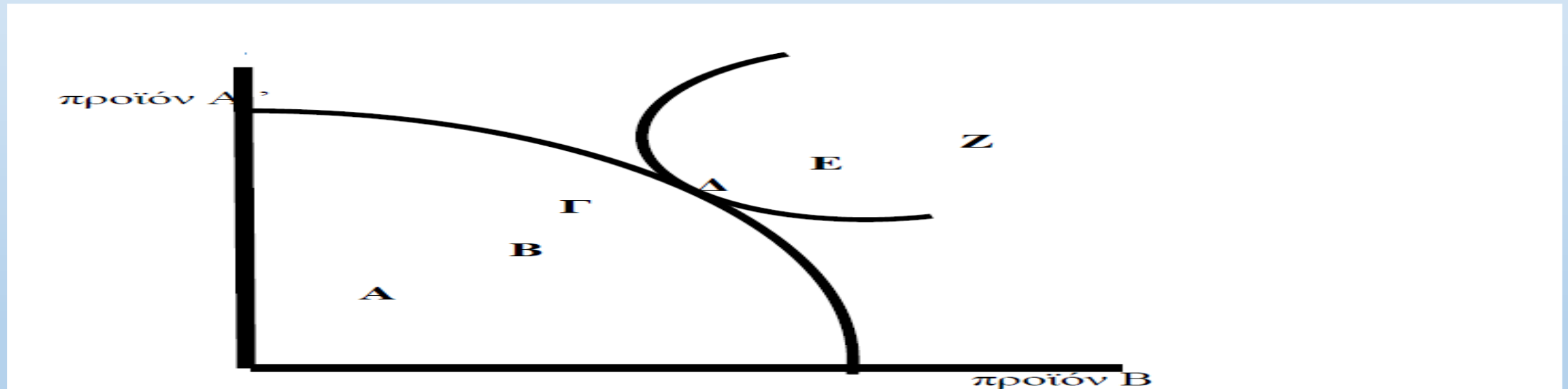
Λύσεις (Σημεία): E, Z, (Μη-Εφικτές την συγκεκριμένη χρονική στιγμή) με υπέρ-άριστο αποτέλεσμα

Αποτελεσματικότητα: (Efficiency): Άριστη Λύση

Σημείο Δ (στην Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων): Εφικτή & Δυνατή
Λύση

Δηλαδή: Ελαχιστοποίηση Κόστους & Μεγιστοποίηση Εσόδων
(Αξιοποίηση Πόρων και αξιοποίηση Εσωτερικού & Εξωτερικού
Περιβάλλοντος στην Δεδομένη Χρονική Περίοδο)

Οικονομική Πολιτική

- Βασική Ταυτότητα για την συνθήκη Μακροοικονομικής ισορροπίας του εισοδήματος σε ανοικτή οικονομία είναι η ακόλουθη:

- $Y = C + I + G + (X - M)$, δηλαδή:

- ***Εθνικό Εισόδημα = Κατανάλωση + Επενδύσεις + Δημόσιες Δαπάνες + (Εξαγωγές – Εισαγωγές)***

- ***Ισορροπία: (Παραγωγή = Δαπάνη)***

- ***Δημοσιονομική Πολιτική: (Δημόσια Έσοδα) = (Δημόσιες Δαπάνες)***
 - ***Νομισματική Πολιτική: (Προσφορά Χρήματος, δηλ. Ρευστότητα) = (Ζήτηση Χρήματος δηλ. Δαπάνη)***
 - ***Άρα: Παραγωγή (Πλούτος) πρέπει να ισούται με την Δαπάνη.***

Η οικονομική πολιτική (economic policy) αναφορικά με την οικονομική μεγέθυνση και κοινωνική ανάπτυξη, στοχεύει στα ακόλουθα βασικά σημεία (Κορρές & Χιόνης, 2003):

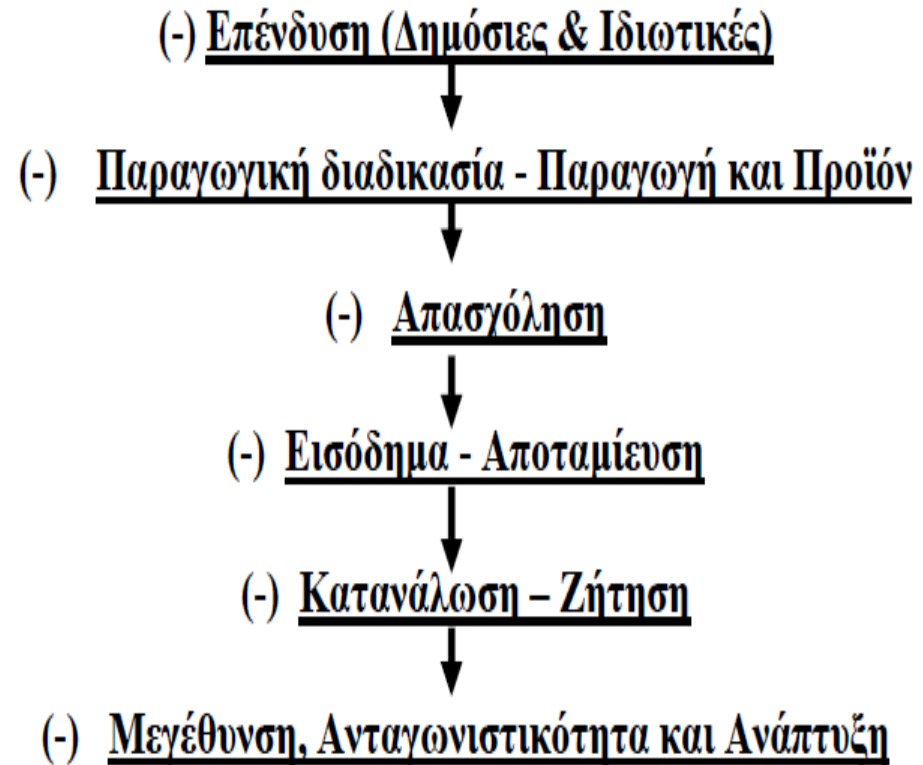
- αξιοποίηση των πόρων και ιδιαίτερα του ανθρώπινου δυναμικού
- ισοκατανομή και αύξηση του εισοδήματος
- αύξηση της παραγωγής και των επενδύσεων
- αύξηση απασχόλησης και μείωση ανεργίας
- σταθερότητα του επιπέδου τιμών πληθωρισμού
- υψηλούς ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης και οικονομική σταθερότητα
- μείωση των ελλειμμάτων και ισοσκελισμός του ισοζυγίου πληρωμών

- **Δημοσιονομική Πολιτική** καλούνται οι αποφάσεις της κυβέρνησης ως προς τους φόρους (δηλαδή εάν θα αυξηθούν είτε εάν θα μειωθούν είτε εάν θα παραμείνουν αμετάβλητοι οι υπάρχοντες φόροι, είτε τέλος εάν θα θεσμοθετηθούν νέοι φόροι είτε εάν θα καταργηθούν οι ήδη υπάρχοντες φόροι).
- **Δημοσιονομική πολιτική** (public fiscal policy) είναι η πολιτική που σχετίζεται με τα **δημόσια έσοδα**, δηλαδή τους **άμεσους φόρους** και τους **έμμεσους φόρους**, καθώς επίσης και με τις **δημόσιες δαπάνες**, **δημόσιες επενδύσεις** και **δημόσια έξοδα**. Ο κρατικός προϋπολογισμός περιέχει έσοδα που προβλέπεται να εισπράξει το κράτος μέσα σε ένα χρόνο (που βασίζονται κατά κανόνα στην φορολογία με **άμεσους** είτε **έμμεσους φόρους**), καθώς επίσης και στις **δαπάνες** που πρόκειται να πραγματοποιήσει.

Η νομισματική πολιτική σχεδιάζεται και υλοποιείται από την Κεντρική τράπεζα και σχετίζεται με τον έλεγχο της προσφοράς και ζήτησης χρήματος. Τα βασικά μέσα της νομισματικής πολιτικής είναι τα ακόλουθα (Κορρές & Χιόνης, 2003):

- Η πολιτική «ανοικτής αγοράς» που ρυθμίζει την αγορά και πώληση τίτλων, ομολόγων και έντοκων γραμματίων από την Κεντρική τράπεζα στις εμπορικές τράπεζες, με στόχο την ρύθμιση της προσφοράς χρήματος.
- Η πολιτική «προεξοφλητικού επιτοκίου» που ρυθμίζει το επιτόκιο που δανείζει η Κεντρική τράπεζα τις εμπορικές τράπεζες, με στόχο την ρύθμιση της ζήτησης χρήματος.
- Η πολιτική «υποχρεωτικών ρευστών διαθεσίμων» που ρυθμίζει τις υποχρεωτικές καταθέσεις των εμπορικών τραπεζών στην Κεντρική τράπεζα, με στόχο την ρύθμιση της προσφοράς χρήματος.
- Η πολιτική των «ποιοτικών πιστωτικών ελέγχων» που ρυθμίζει κατά πόσο ισχύει η νομοθεσία, τηρείται ο ανταγωνισμός κλπ., με στόχο την ρύθμιση της ζήτησης και προσφοράς χρήματος.

Φαύλος Κύκλος Πενίας

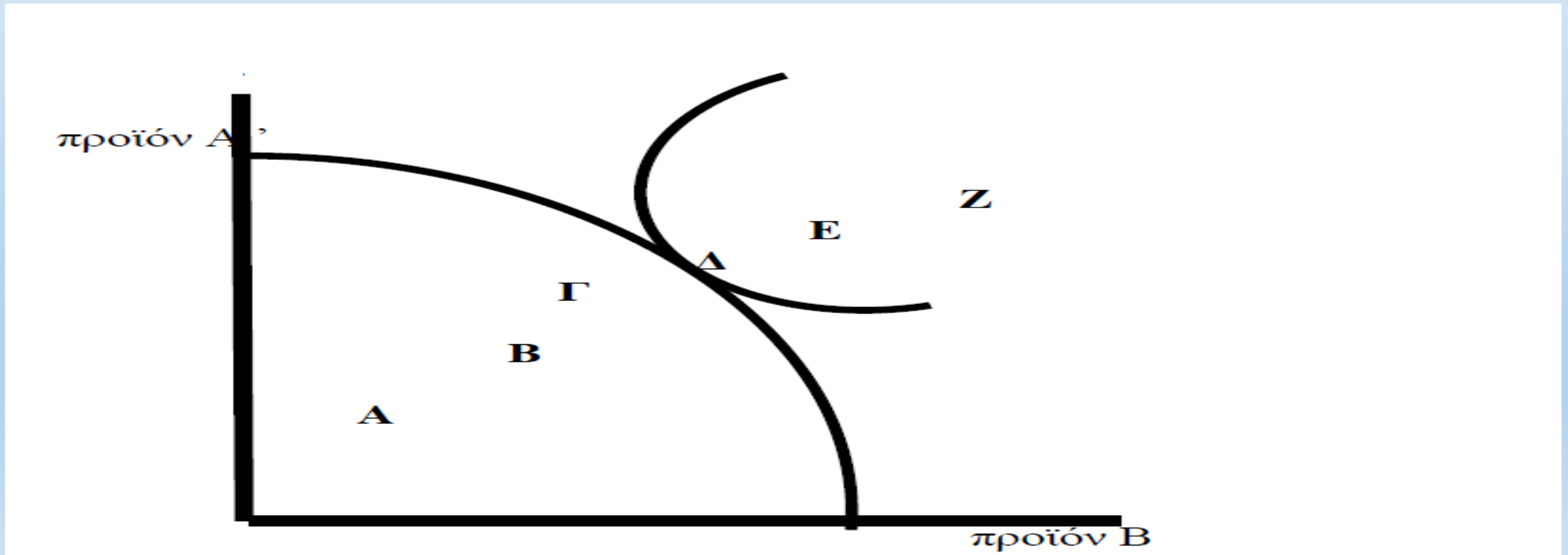
Ισορροπία και Ανάπτυξη

- Ισορροπία: (Παραγωγή = Δαπάνη)
- Δημοσιονομική Πολιτική: (Δημόσια Έσοδα)=(Δημόσιες Δαπάνες)
- Νομισματική Πολιτική: (Προσφορά Χρήματος, δηλ. Ρευστότητα)= (Ζήτηση Χρήματος δηλ. Δαπάνη)
- Άρα: Παραγωγή (Πλούτος) πρέπει να ισούται με την Δαπάνη.
- Ανάπτυξη: Η αύξηση του ΑΕΠ και του Πλούτου. Εφόσον μπορέσω και αυξήσω και αναπτύξω την Παραγωγή και τον Πλούτο, τότε → μπορώ να αυξήσω εξίσου και την Δαπάνη (ώστε να μην έχω ούτε έλλειμμα ούτε πλεόνασμα)

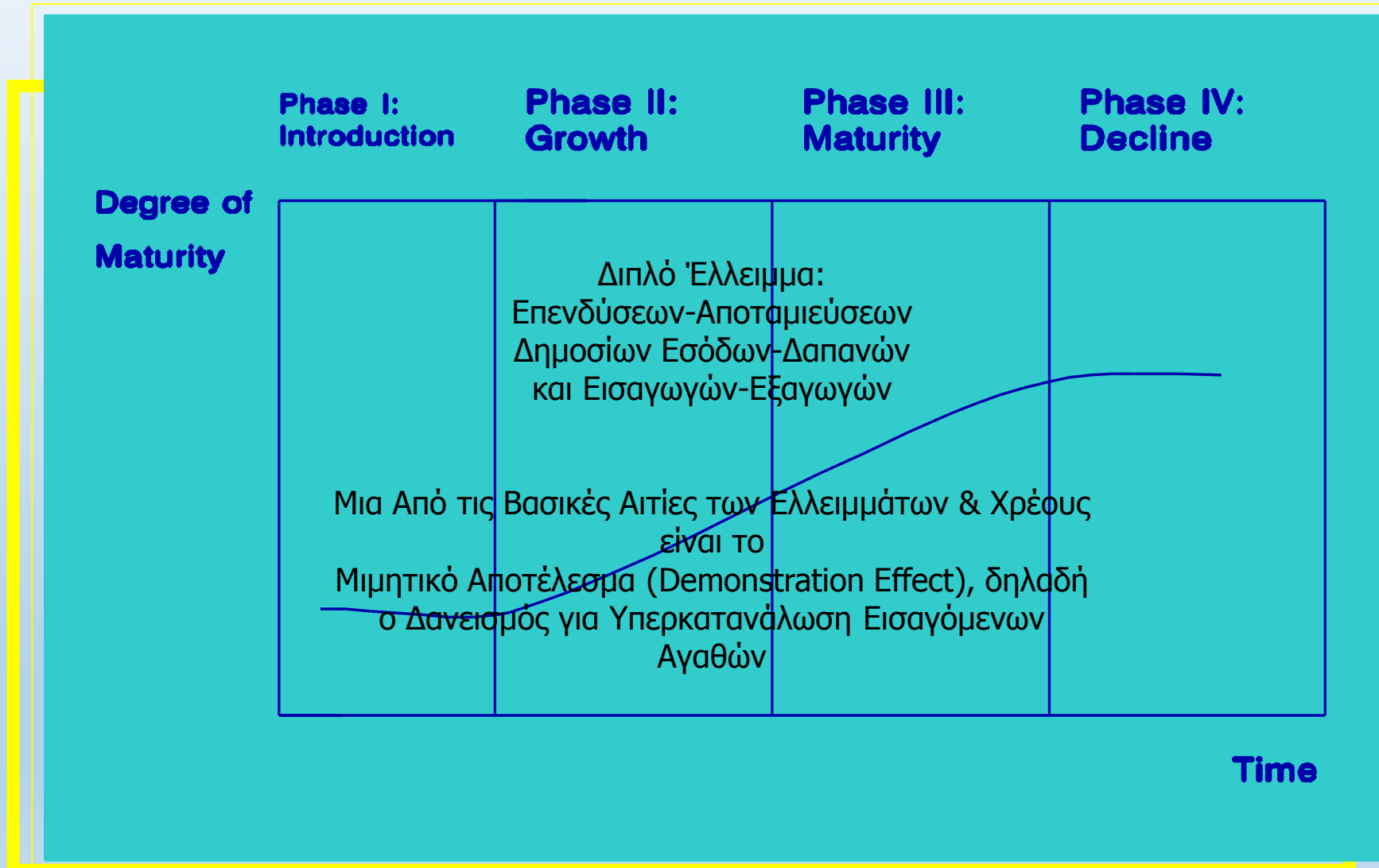
Αποτελεσματικότητα: (Efficiency): Άριστη Λύση

Σημείο Δ (στην Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων): Εφικτή & Δυνατή Λύση

Δηλαδή: Ελαχιστοποίηση Κόστους & Μεγιστοποίηση Εσόδων (Αξιοποίηση Πόρων, Εσωτ. & Εξωτ. Περιβάλλον)

Μιμητικό Αποτέλεσμα & Φαύλος Κύκλος (Demonstration Effect & the Vicious Cycle)

ΕΕ

Ελληνική Οικονομία:

Οικονομική Κρίση

και

Ανάπτυξη

ΕΕ & Ελληνική Οικονομία

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση ξεκίνησε ως οικονομική συμφωνία στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, αργότερα άλλαξε μορφή :

1. **EZES (EFTA)** = Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών
2. **APEC** (Asian & Pacific Economic Cooperation) = Οικονομική Ένωση Ασίας & Ατλαντικού.
3. **NAFTA** (North Atlantic Free Trade Association) = ΗΠΑ, Καναδάς, Μεξικό.
4. **EΚΑΧ** = Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα & Χάλυβα. (1951)
5. **EΚΑΕ** = Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (1957)
6. **ΕΟΚ** = Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (1958 – Συνθήκη Ρώμης).
7. **E.E.** = Ευρωπαϊκή Ένωση.

Μία Οικονομική Ένωση (παγκόσμιο περιβάλλον \Rightarrow εξελίσσεται σε Κοινωνικό – Πολιτική & Πολιτισμική Ένωση).

α. ΕΚΑΧ		- 6 Ιδρυτικά κράτη Benelux
β. ΕΚΑΕ	⇒ διεύρυνση	- 9
γ. ΕΟΚ		-10 (Ελλάδα) -12 (Ισπανία, Πορτογαλία 1987) -15 (Φιλανδία, Σουηδία, Αυστρία 1993) +10 (Κύπρος)

Ιδρυτικά Κράτη - Μέλη της Benelux = Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Βέλγιο, Ολλανδία, Λουξεμβούργο).

Στην 1^η διεύρυνση (1973) = η Νορβηγία αποχωρεί και οι 9 γίνονται με την προσχώρηση των χωρών Δανίας, Ιρλανδίας και Ηνωμένο Βασίλειο.

Η Ελλάδα την 9/6/1959 πραγματοποιεί την πρώτη της συζήτηση και τον Ιούλιο 1961 υποβάλλει αίτηση. Είκοσι - δύο (22) έτη μετά (1979/1980) γίνεται το 10^ο μέλος της ΕΟΚ.

Η αίτηση του Κράτους – Μέλους συνεπάγεται ένα χρηματοδοτικό πρωτόκολλο.

1^ο χρηματοδοτικό πρωτόκολλο = 125.000.000 \$

1961 – 1967 = απολαβές 69.000.000 \$

1967 – 1973 = περίοδος Χούντας ⇒ Οι διαδικασίες πάγωσαν.

2^ο χρηματοδοτικό πρωτόκολλο = 280.000.000 \$

1973 – 1979

Χρηματοδοτικό Πρωτόκολλο

Εξομάλυνση – Ανόρθωση Οικονομίας

Αντιστάθμισμα από προσαρμογή σε Φορολογικές / Δασμολογικές / Νομικές Ρυθμίσεις.

1. Συνθήκη Ρώμης 1959 (ΕΟΚ)

2. Single European Act

- Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη

- Λευκή Βίβλος (1987) ⇒ Οδήγησαν στην Ενιαία Αγορά (1992)

3. Συνθήκη Μάαστριχτ (1992)

Κριτήρια Οικονομικής Σύγκλισης ΟΝΕ (EMU = European Monetary Union)

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δημιουργήθηκε :

Από τις 3 κοινότητες ΕΚΑΧ + ΕΚΑΕ + ΕΟΚ

- Από την ελεύθερη διακίνηση αγαθών, ιδεών, κεφαλαίων ατόμων

ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ

Οικονομική (καθαρά) Ένωση

Κοινωνικό – Οικονομικό Σύστημα

Πολιτικό – Πολιτισμικό Σύστημα

Ευρωπαϊκή Ένωση:

Προϋπολογισμός =

έσοδα (εισφορές Κρατών Μελών & έσοδα από φόρους /
δασμούς)

Έξοδα (γεωργία, βιομηχανία, έρευνα, απασχόληση ⇒
Διοικητικούς Κλαδικούς Τομείς)

Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης (Community Structural Framework Programs)

- Πακέτα Delors
- Πακέτα Prodi
- Πακέτα Sander

Κριτήρια Πληθωρισμού + Επιτοκίων (μαζί)

Κριτήρια τριών Κρατών Μελών με τις καλύτερες επιδόσεις : δεν πρέπει να υπερβαίνει τη 1,5 ποσοστιαία μονάδα.

- Πληθωρισμός (μέχρι 1 με 1,5 ποσοστιαία μονάδα)
- Επιτόκια (μέχρι 1 με 1,5 ποσοστιαία μονάδα)
- Δημόσιο Χρέος (60%) ΑΕΠ ⇒ Χρέος 100%
- Δημόσιο Έλλειμμα (3%) ΑΕΠ

Κριτήρια Σύγκλισης όχι πραγματικά ⇒ περισσότερα ονομαστικά, δηλαδή κριτήρια Δημοσιονομικής & Νομισματικής Πειθαρχίας.

Με την Ελληνική αίτηση ένταξης (Ιούλιο 1961) λάβαμε χρηματοδοτικά πρωτόκολλα, χρήματα για ανάπτυξη οικονομίας και Αντισταθμιστικά σε Δασμολογική – Οικονομική – Φορολογική Πολιτική.

Με την ένταξη της Ελλάδος λάβαμε επίσημη βοήθεια με Κ.Π.Σ. (Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης = Community Structural Framework Programs).

Τώρα διανύουμε το Γ΄ Κ.Π.Σ. (Στα α΄ και β΄ ΚΠΣ η χρονική διάρκεια ήταν 4 ετών το καθένα. Το γ΄ ΚΠΣ έχει χρονική διάρκεια 6 ετών). Μας χορηγήθηκαν συνεχόμενα.

Επιπρόσθετα παρεμβάλλουν τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα (ΜΟΠ) καθώς και Προγράμματα Έρευνας & Τεχνολογίας.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ Ε.Ε.

ΕΣΟΔΑ

- ⇒ Συνεισφορές Κρατών – Μελών
- ⇒ Δασμοί / Φόροι / Τέλη

ΕΞΟΔΑ

- ⇒ Διοικητικές Δαπάνες
- ⇒ Περιφερειακή Πολιτική
- ⇒ Κοινωνική Πολιτική
- ⇒ Πολιτική για βοήθεια & συνοχή
- ⇒ Αγροτική Πολιτική (μεγαλύτερες δαπάνες μέχρι πρότινος).
- ⇒ Βιομηχανική Πολιτική
- ⇒ Κλαδική Πολιτική
- ⇒ Πολιτική Έρευνας & Τεχνολογίας.

* Η αγροτική Πολιτική = ενισχύσεις – επιδοτήσεις ⇒ μεγαλύτερες δαπάνες)

ΣΤΟΧΟΙ της Ε.Ε.

1^{ος} στόχος = Ολόκληρες Χώρες (Ελλάδα, Πορτογαλία, Ιρλανδία)

Δηλαδή όλες οι περιοχές – περιφέρειες Ελλάδας + όλοι οι κλάδοι (50% έως 70% ευρωπαϊκή χρηματοδότηση και 30% με 50% εθνική χρηματοδότηση)

2^{ος} στόχος = Ενίσχυση ορισμένων περιοχών αποβιομηχανοποιημένων (Ουαλία, Μασσαλία κλπ).

3^{ος} στόχος = Ανεργία

4^{ος} στόχος = Ανεργία Νέων

5^{ος} στόχος = Ισότητα Ευκαιριών και

6^{ος} στόχος = Αγροτικό Τομέας (επιδοτήσεις τιμών – παραγωγή)

ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

(εισροή πόρων & Τεχνογνωσίας με Εθνική και Κοινοτική Συμμετοχή)

→ Αγροτικός Τομέας

→ Περιφερειακό Ταμείο

→ Κοινωνικό Ταμείο

→ Γαμειο Συνοχής

→ Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Οδηγίες

Σύγκλιση Πραγματικών Μεγεθών. Οικονομική και Κοινωνική Συνοχή.

Πρακτική – Εμπειρία

Ότι έχω διεύρυνση κοινωνικού & οικονομικού «χάσματος» μεταξύ Χωρών – Μελών.

Μία εξήγηση του φαινομένου αυτού είναι :

α. διαχείρισης,

β. συνέχειας συντονισμού / οργάνωσης,

γ. παραγωγικές επενδύσεις,

δ. χαμηλή υποδομή σε έρευνα, τεχνολογία και εκσυγχρονισμό.

Το Κ.Π.Σ. αφορά συγκεντρωτικά (δίνει έμφαση) :

→ Ανθρώπινοι Πόροι

→ Μεταφορές

→ Ανταγωνιστικότητα

→ Ανάπτυξη Υπαίθρου

→ Κοινωνία Πληροφορίας

→ Ποιότητα Ζωής

→ Περιφερειακή Ανάπτυξη.

Αποτελέσματα – Αιτίες – Λόγοι Ένταξης Ελλάδας στην Ε.Ε.

Σε Οικονομικό – Πολιτικό – Κοινωνικό Τομέα :

α. Γεωπολιτικό

β. Γεωγραφική θέση

γ. Ναυτιλία

δ. Αγροτικός Τομέας

ε. Τουριστικός Τομέας

στ. Μέγεθος Χώρας & Αγοράς.

ΒΑΣΙΚΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΑΠΟ Ε.Ε.

Οικονομικός Τομέας

1. Μεταβιβάσεις Πόρων (ΚΠΣ)
2. Ελεύθερη διακίνηση αγαθών & ατόμων
3. Μεγαλύτερη σταθερότητα Οικονομίας με τη συμμετοχή στο Ευρώ και στην ΟΝΕ
4. Αύξηση Εξαγωγών

Κοινωνικός Τομέας

5. Εκσυγχρονισμό & Ποιότητα Ζωής (Αύξηση Βιοτικού Επιπέδου)

Πολιτικός Τομέας

6. Πολιτική Ισχύ & Ασφάλεια.

ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΑΠΟ Ε.Ε.

1. Ανταγωνιστικότητα (Micro & Macro)
2. Εισαγωγές – Εξαγωγές (αύξηση εισαγωγών)
3. Μετανάστευση – Απασχόληση (ο ανταγωνισμός εντείνει την ανεργία)
(Η οικονομική μεγέθυνση έχει κόστος στην απασχόληση)
4. Σύγκλιση Μεγεθών (κυρίως οικονομικών)

Κοινωνικό Κόστος (σε ευπαθείς ομάδες / ισότητα)

5. Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις & Συμπράξεις
6. Μειωμένος Ρόλος Κοινωνικού Κράτους (Βιοτικό Επίπεδο και Ευημερία)
7. μειωμένος Ρόλος Πολιτικού Συστήματος.

Οικονομική Κρίση: ΕΕ & Ελληνική Οικονομία

Χρέος και Χρεοκοπία: Κύριοι Τύποι & Χαρακτηριστικά

Εσωτερικό Χρέος: Μια χώρα αντιμετωπίζει αδυναμία πληρωμής χρεών της στους πολίτες αλλά δεν εξαναγκάζεται σε χρεοκοπία, επειδή η κυβέρνηση έχει την δυνατότητα να τυπώσει και εκδώσει χρήματα για να εξυπηρετήσει το χρέος της. Το αποτέλεσμα όμως είναι μια απροσδόκητη αύξηση του πληθωρισμού και περαιτέρω οικονομική στασιμότητα και ύφεση (economic stagnation –stagflation).

Χρέος/ΑΕΠ Αναλογία = $\frac{\text{Κρατικό Χρέος}}{\text{Ονομαστικό ΑΕΠ}} \times 100$

Το Κρατικό Χρέος αυξάνεται όταν αυξάνονται και τα Δημόσια Ελλείμματα & σταματά όταν εξισορροπεί ο προϋπολογισμός.

Για να μειωθεί η αναλογία Χρέους/ΑΕΠ, πρέπει το ΑΕΠ να αυξάνει περισσότερο από το Κρατικό Χρέος. Αυτό σημαίνει ότι η οικονομία πρέπει να αναπτυχθεί ταχύτερα (δηλαδή το προϊόν ή πραγματικό ΑΕΠ, που όμως ίσως συνεπάγεται και αύξηση τιμών/πληθωρισμού).

Χώρες με υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης & πληθωρισμού μπορούν να μειώσουν ταχύτερα το χρέος (debt/GDP ratios)

Χρεοκοπίες ή Αναδιάρθρωσεις Χρεών Ευρωπαϊκών Χωρών

Χώρες	Έτη Χρεοκοπίας – Αναδιάρθρωσης		
Αγγλία	1340*	1472*	1594
Αυστρία	1796*	1938	1940* 1945*
Γαλλία	1558* 1624* 1648*	1661 1701* 1715*	1770* 1788 1812*
Γερμανία	1683	1807* 1813*	1932 1939*
Ελλάδα	1826*	1843 1860	1893 1932
Ισπανία	1557* 1575* 1596* 1607* 1627* 1647*	1809* 1820* 1831* 1834* 1851 1867*	1872* 1882 1936* 1937* 1938* 1939*
Ολλανδία	1814*		
Πορτογαλία	1560 1828*	1837* 1841*	1845 1852 1890

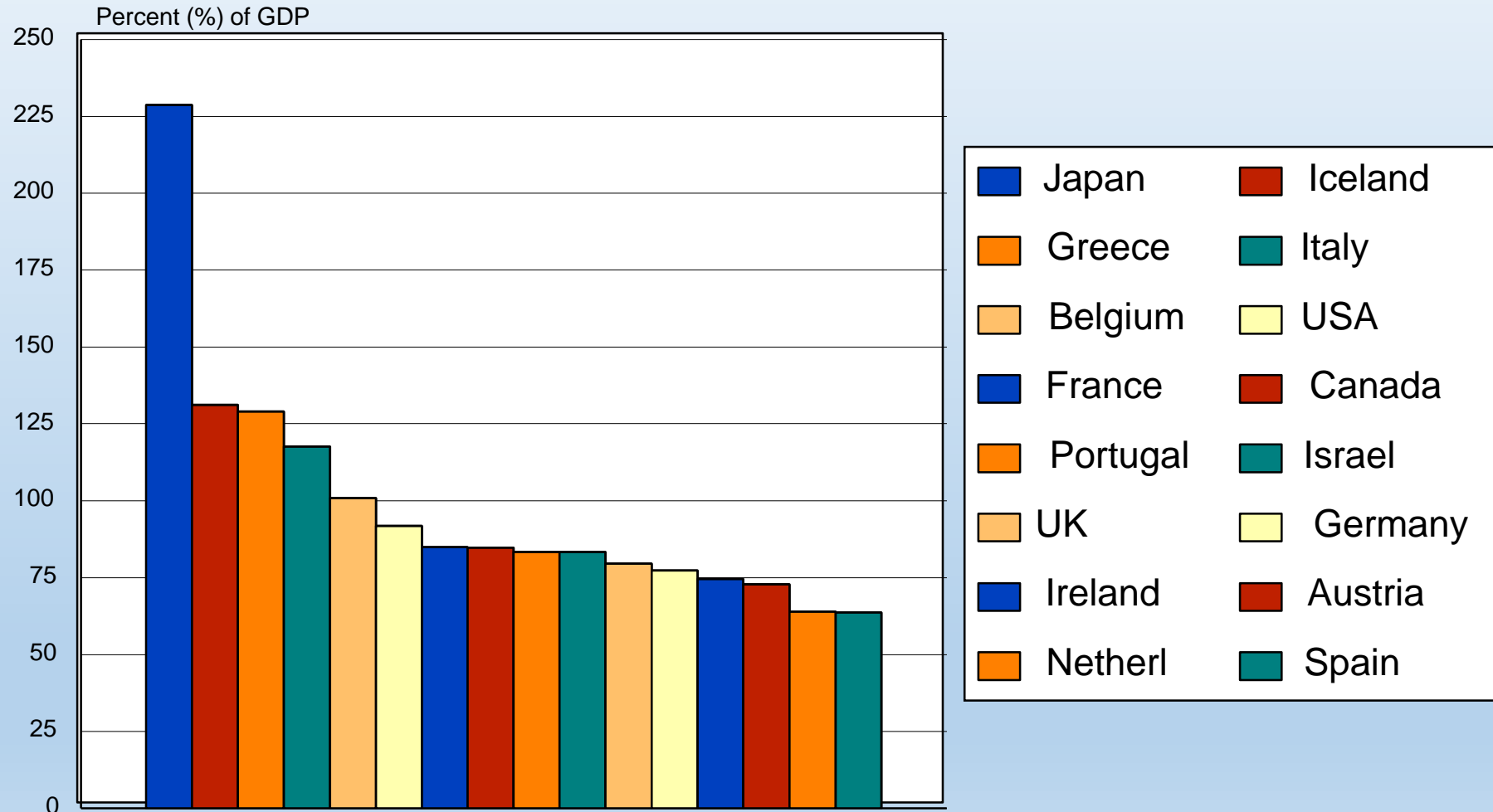
Σημειώσεις: (*) τα συγκεκριμένα έτη αφορούν πολεμικές περιόδους

Πηγή: Credit Suisse (2011)

Αναπτυγμένες Οικονομίες: Αναλογία Ακαθάριστου Χρέους/ΑΕΠ,

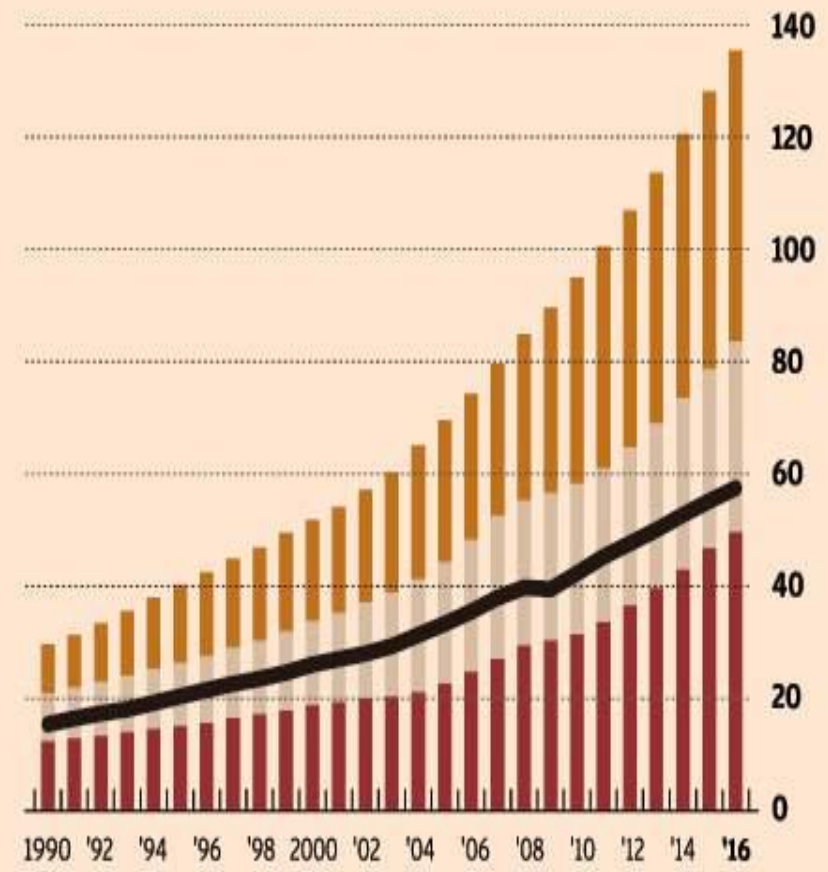
Αναλογία Χρέους/ΑΕΠ έχει αυξηθεί δραματικά για πολλές χώρες

Το χρέος στις χώρες του G20 αυξάνεται ταχύτερα από το ΑΕΠ...

ΠΟΣΑ ΣΕ ΤΡΙΣ. ΔΟΛΛΑΡΙΑ

- Μη χρηματοπιστωτικές εταιρείες
- Κυβερνήσεις
- Νοικοκυριά
- Ονομαστικό ΑΕΠ

...ιδίως στις ανεπτυγμένες οικονομίες και στην Κίνα

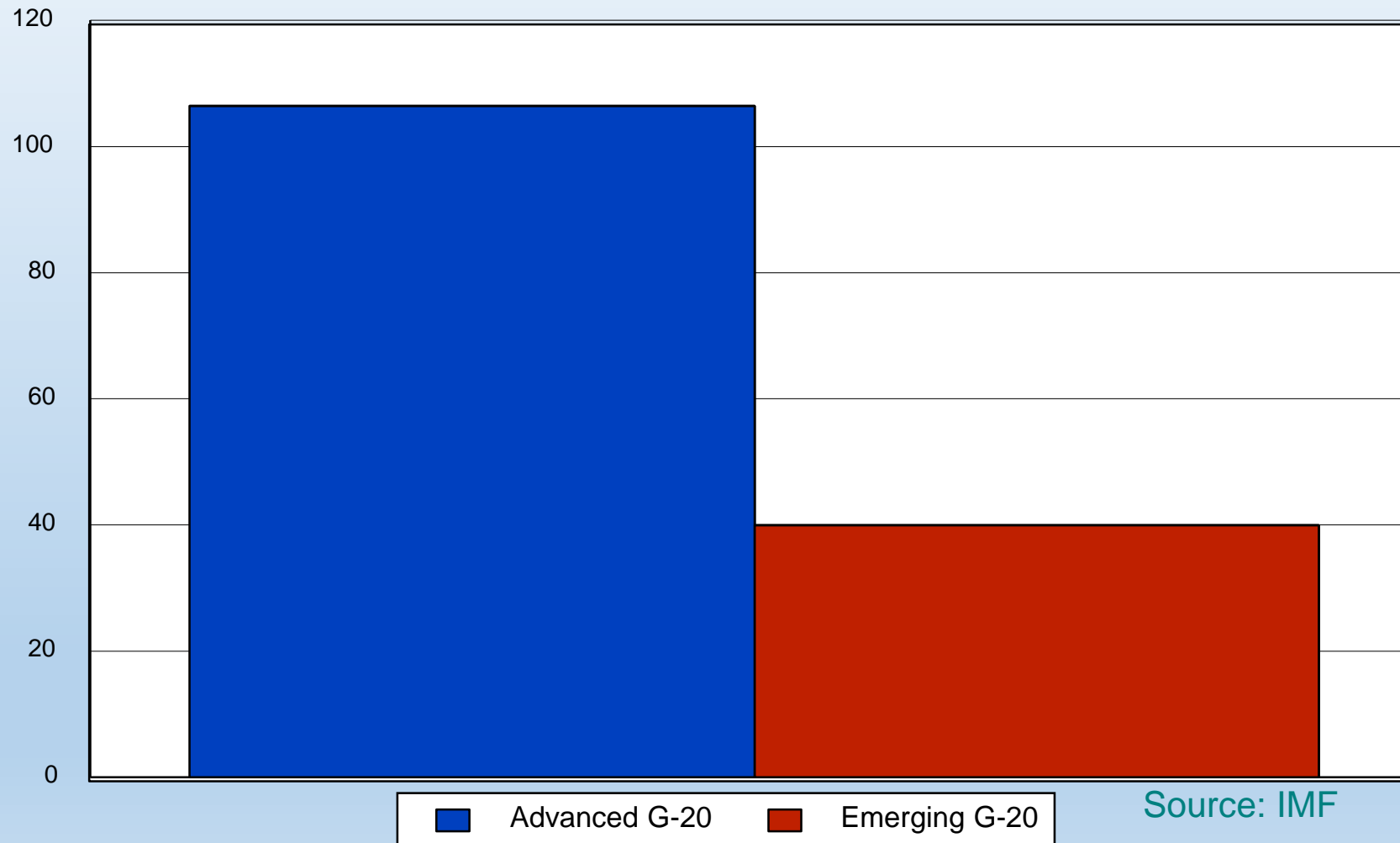
ΧΡΕΟΣ ΠΡΟΣ ΑΕΠ ΑΝΑ ΠΕΡΙΟΧΗ, %

- G20 ανεπτυγμένες οικονομίες
- G20 αναπτυσσόμενες οικονομίες πλην Κίνας
- Κίνα

Αναλογία Χρέους-ΑΕΠ: Αναπτυγμένες vs. Αναπτυσσόμενων G-20 Χωρών, 2010

Αναλογία Χρέους-ΑΕΠ για τις αναπτυγμένες χώρες είναι περίπου τριπλάσια απ' ότι στις αναπτυσσόμενες χώρες. Οι αναπτυγμένες χώρες αντιμετωπίζουν μια κρίση χρέους

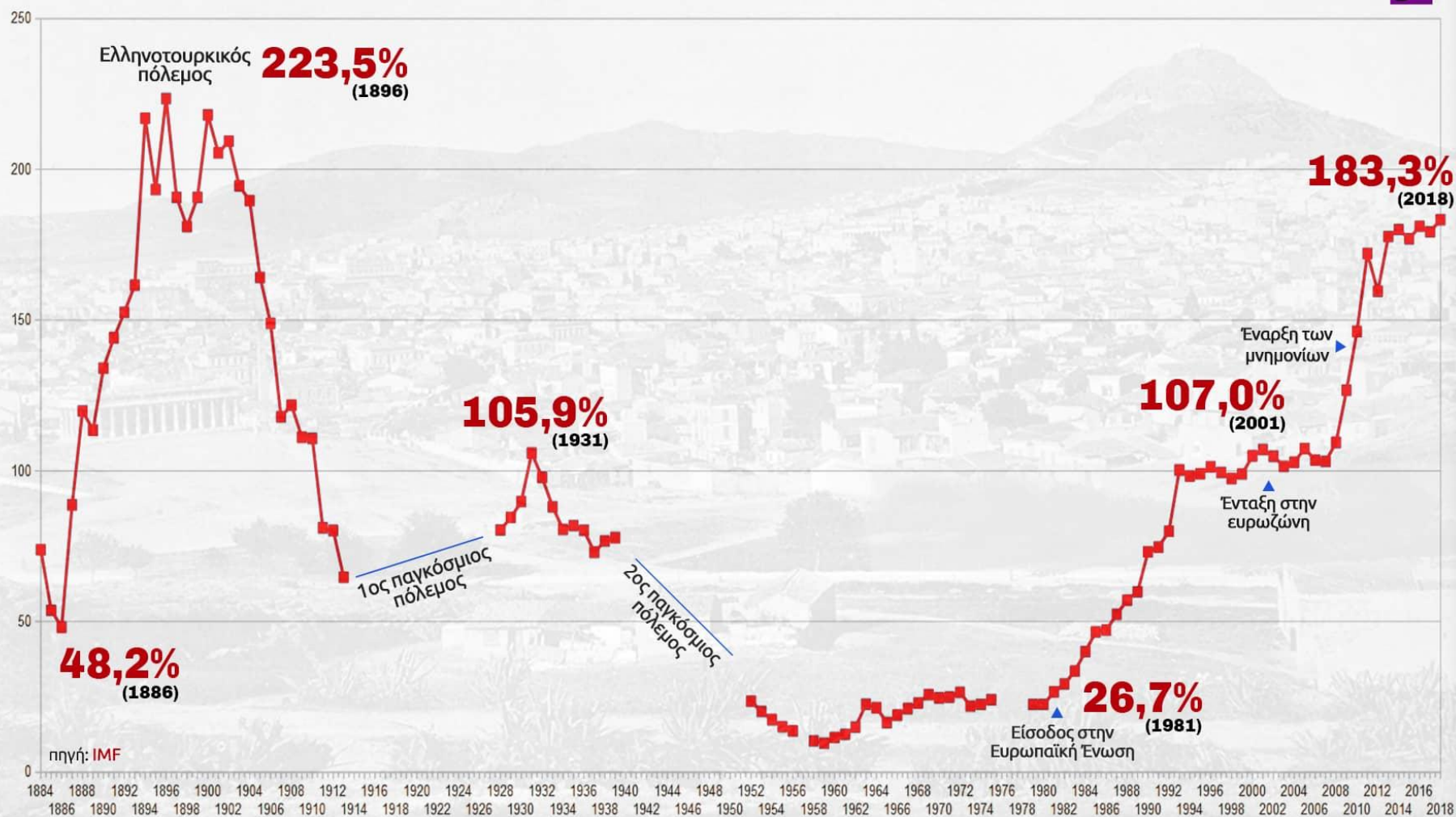

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ

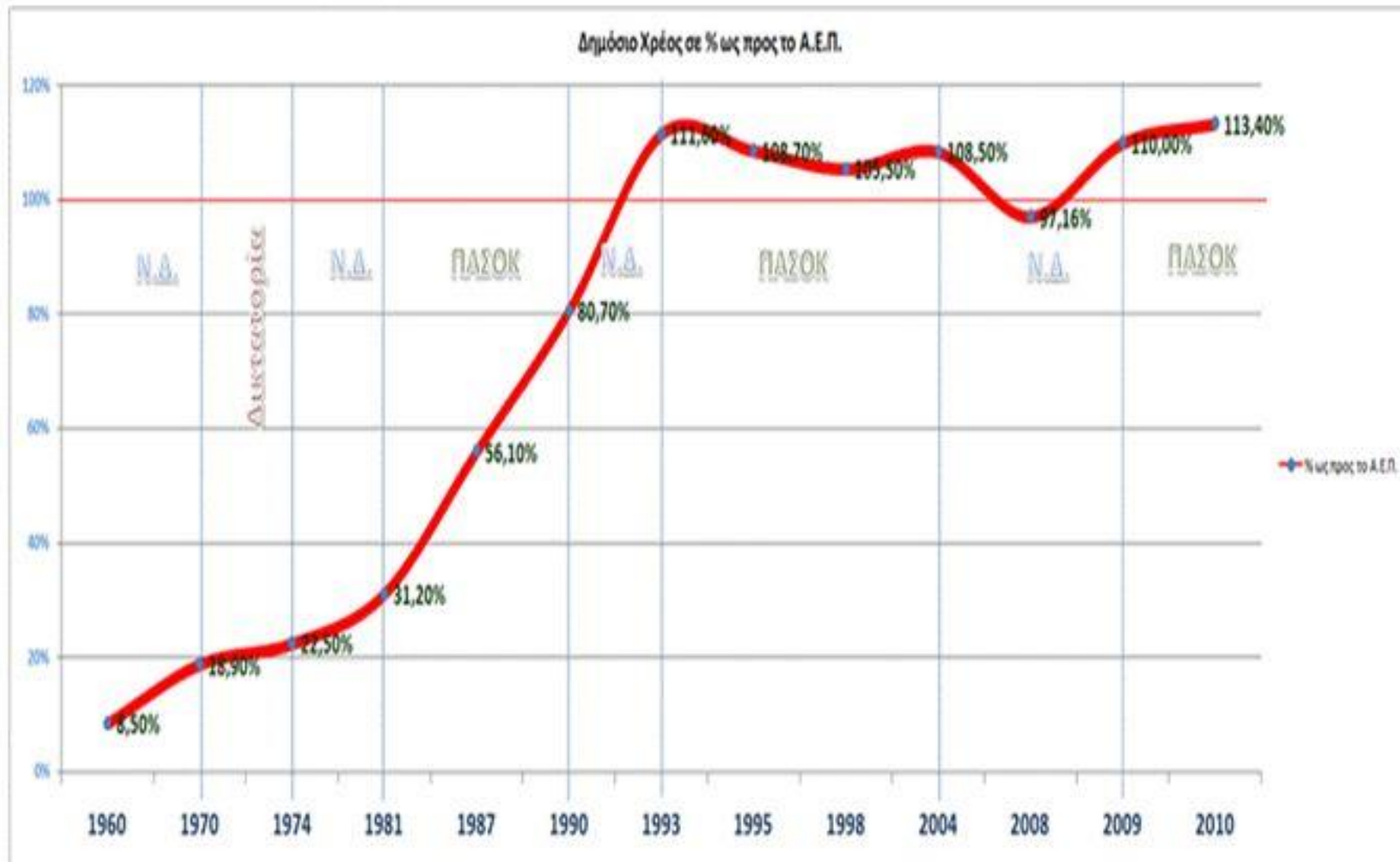
1884 - 2018

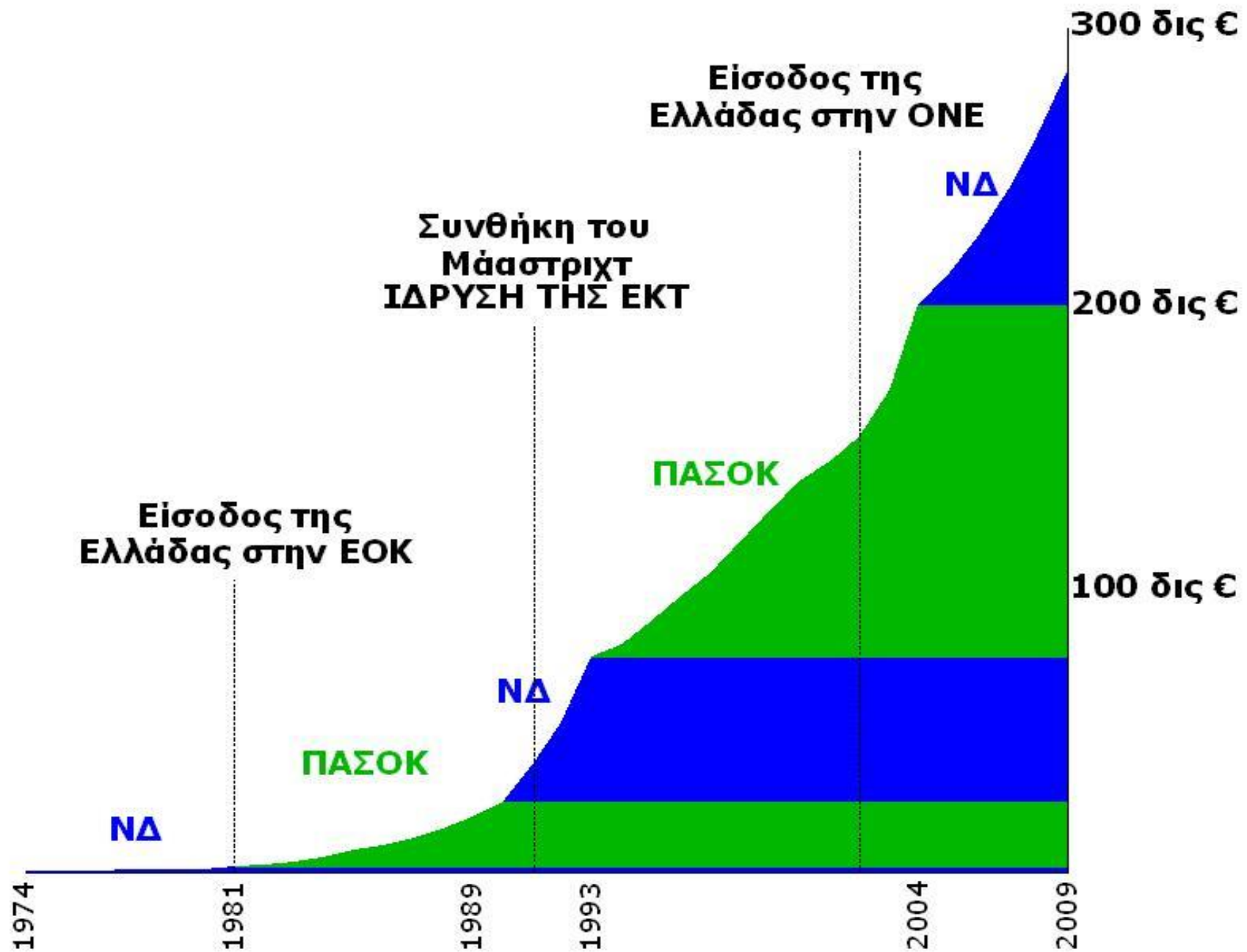
ΩΣ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΟΥ ΑΕΠ

jodi.graphics

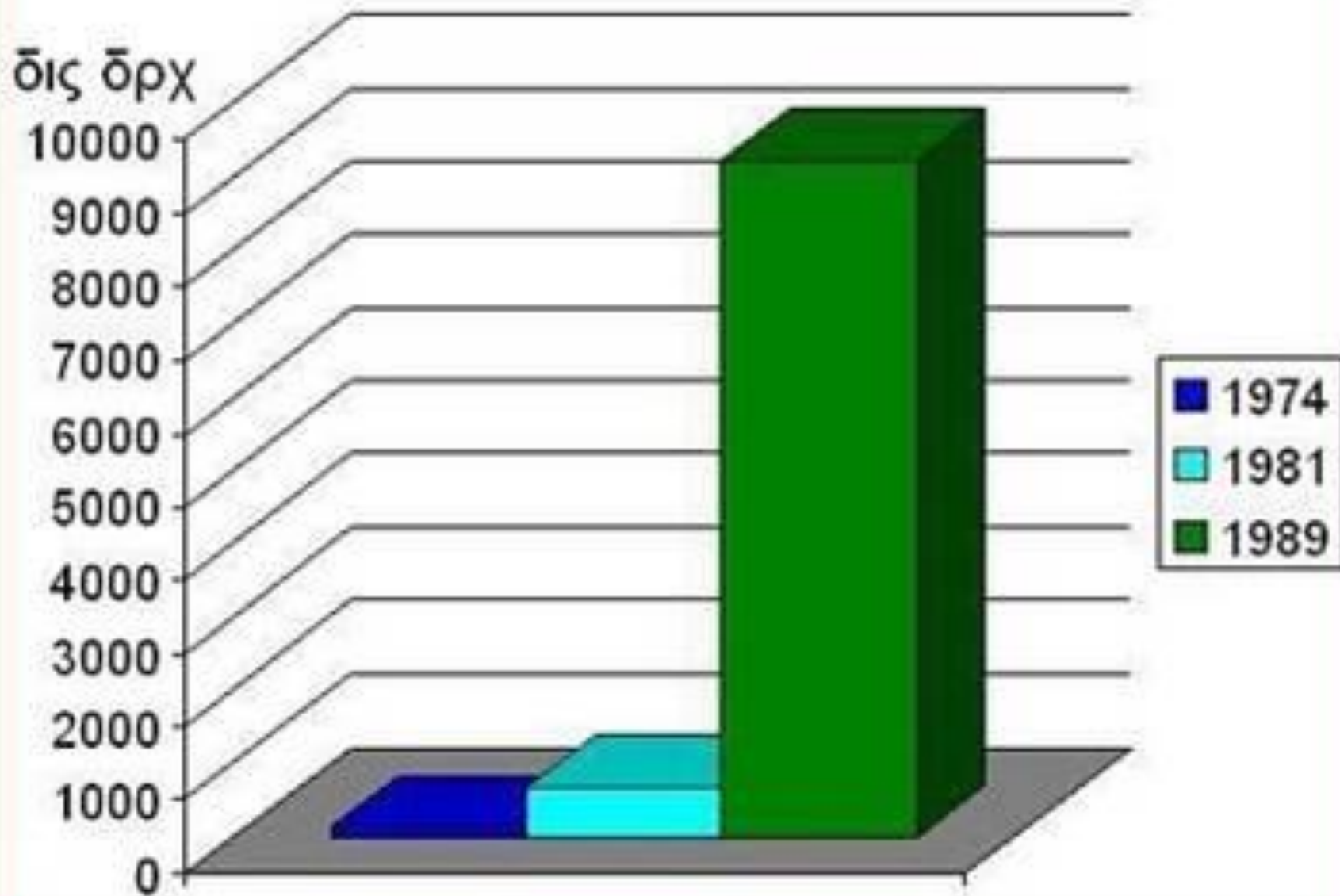

Ο Παρακάτω πίνακας είναι το γράφημα του οικονομικού χρέους της Ελλάδας.

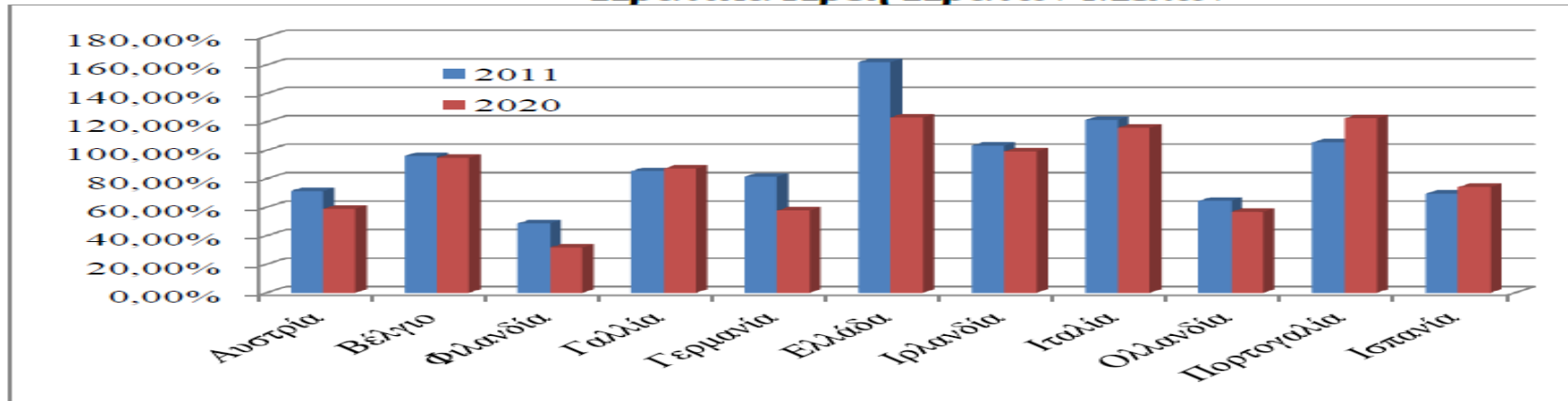

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ

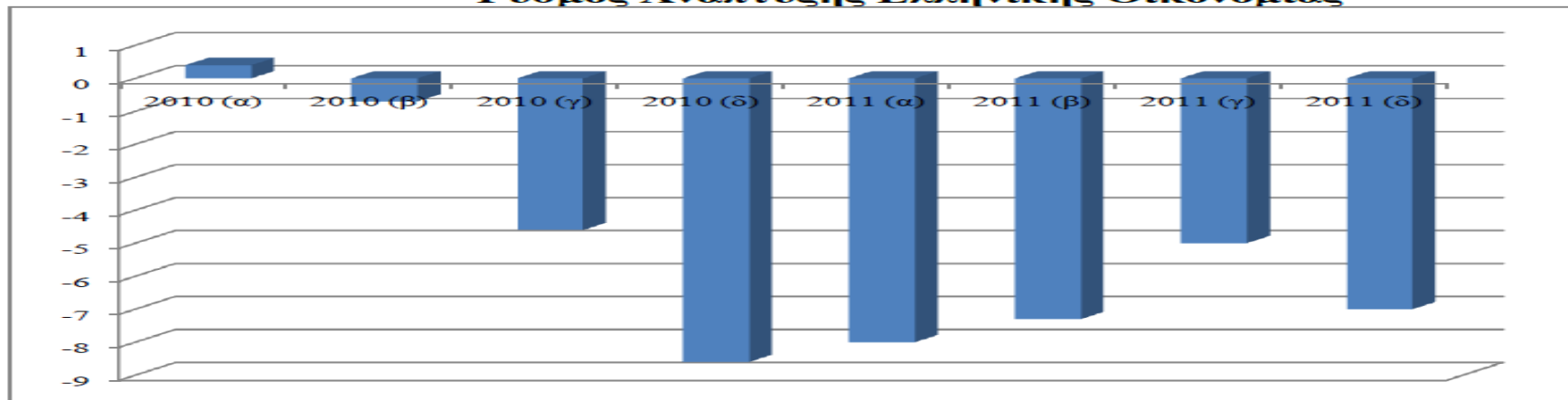

Χρέος και Ανάπτυξη

Κρατικά Χρέη Κρατών Μελών

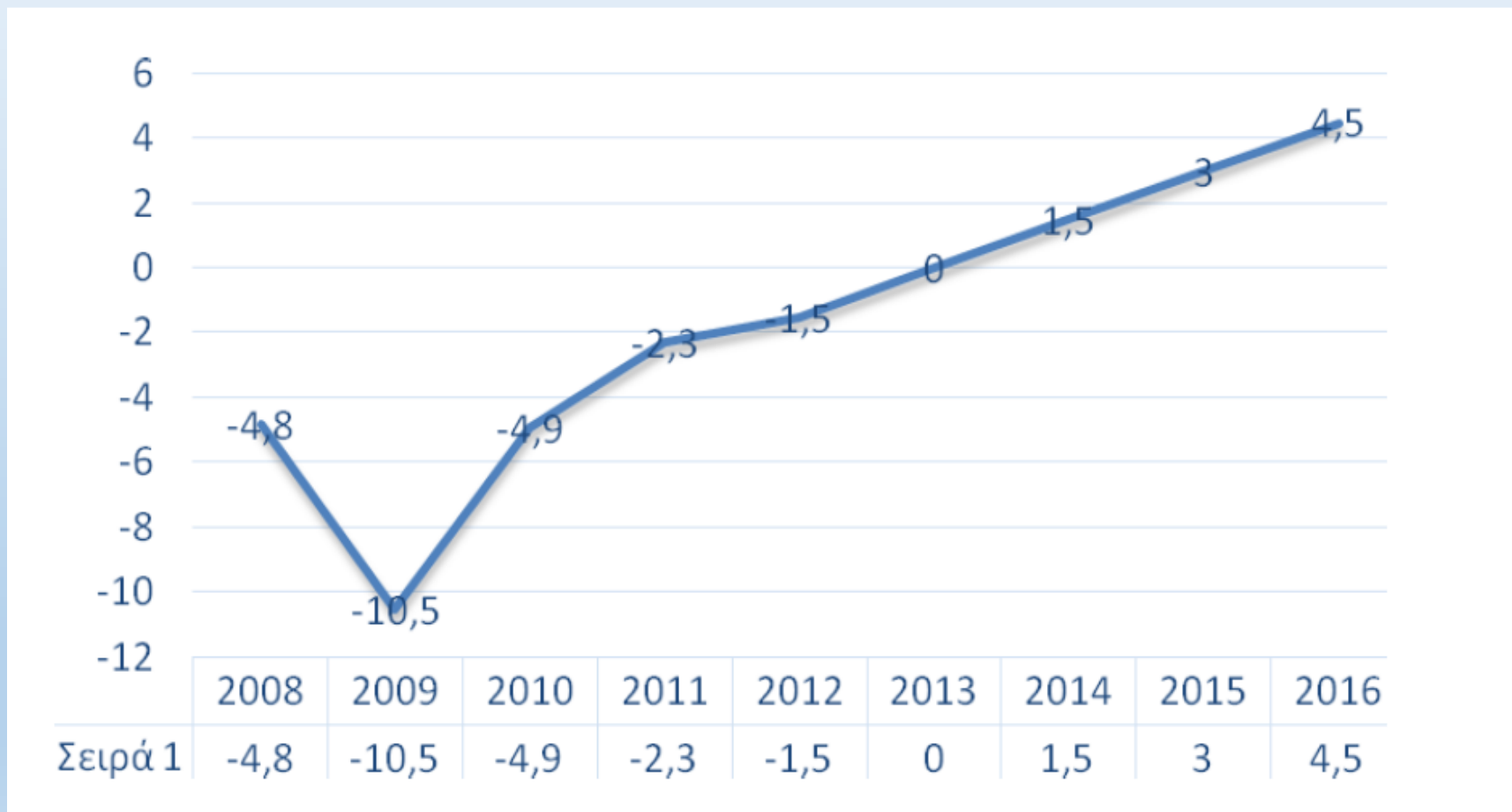
Ρυθμός Ανάπτυξης Ελληνικής Οικονομίας

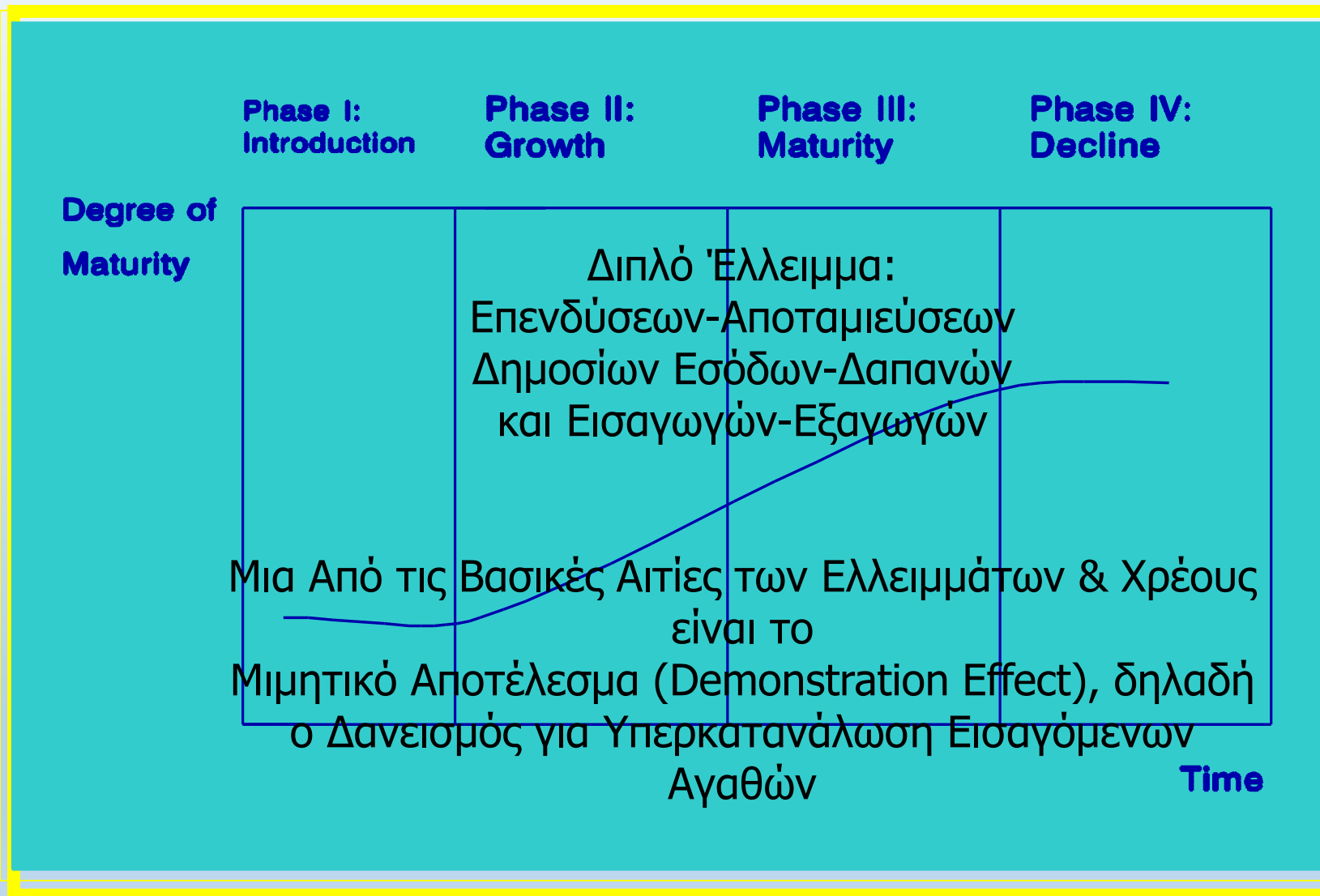
Εξέλιξη ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές & % μεταβολή του (ΕΛΣΤΑΤ 10/2017)

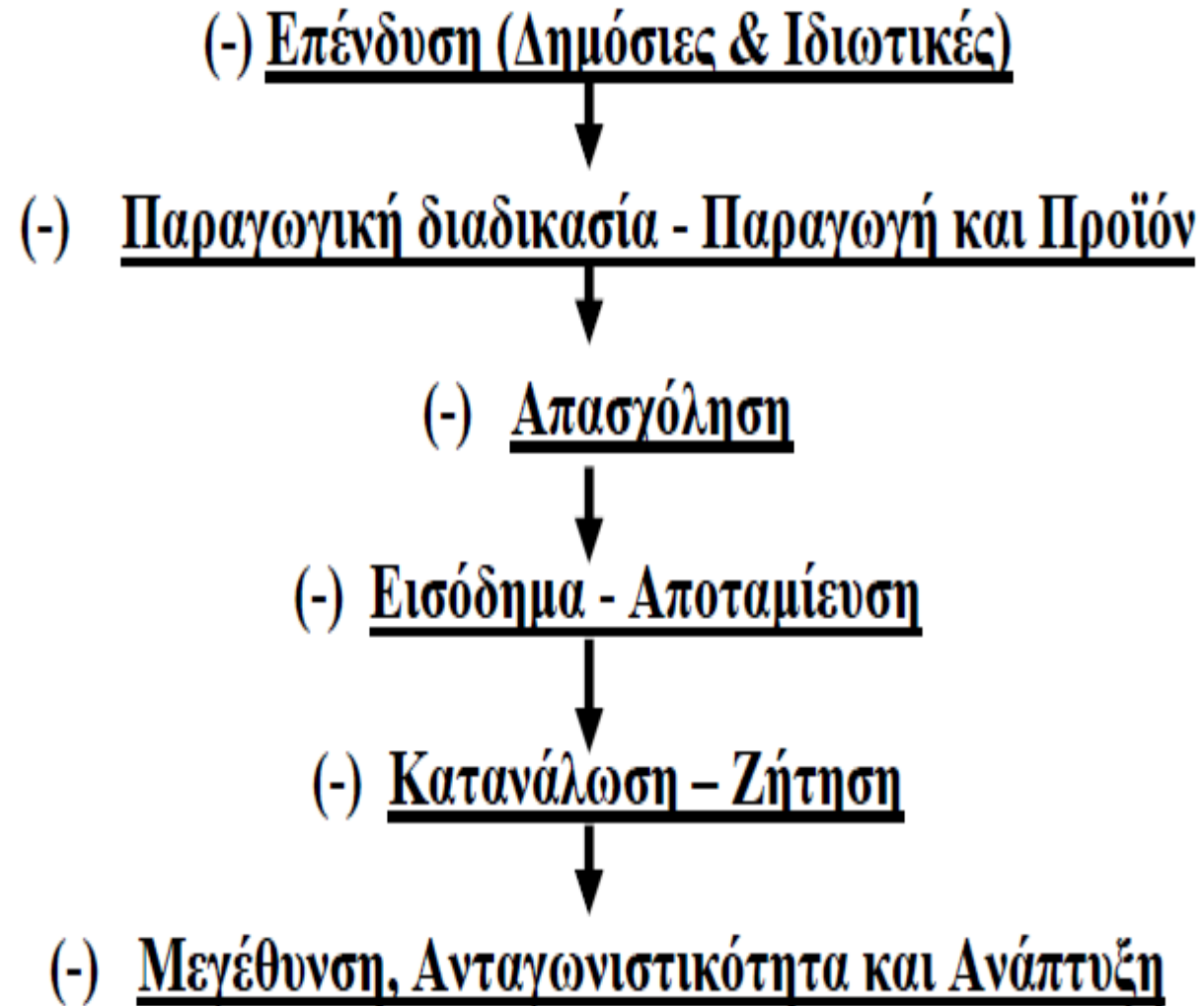
Δημοσιονομική Προσαρμογή

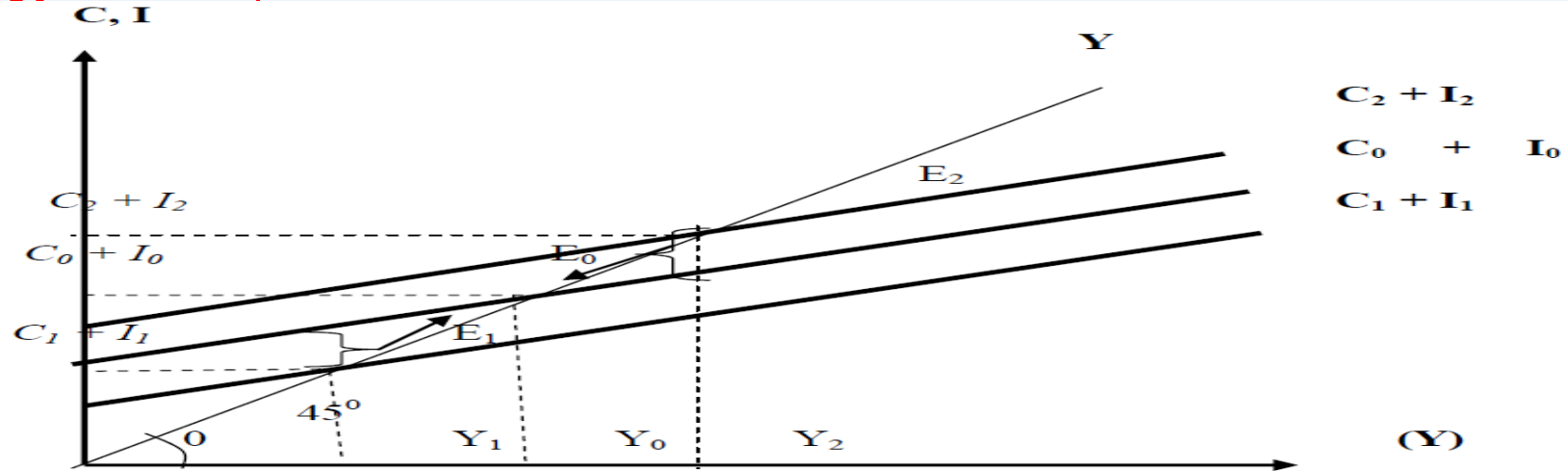
Μιμητικό Αποτέλεσμα & Φαύλος Κύκλος (Demonstration Effect & the Vicious Cycle)

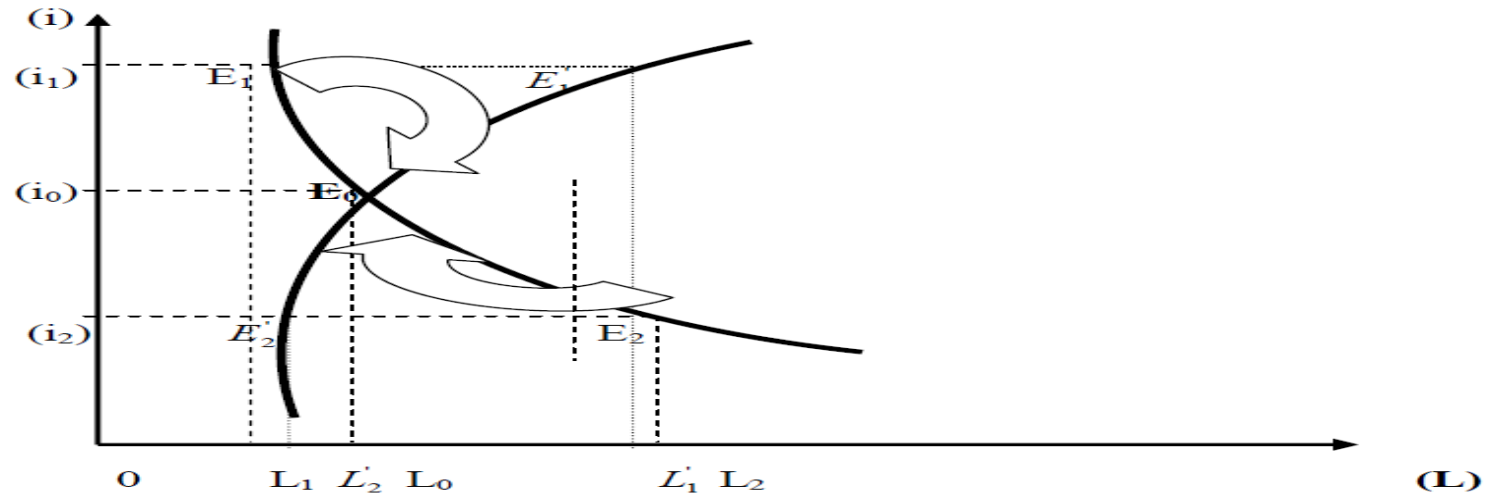
Φαύλος Κύκλος Πενίας

Ισορροπία στην Αγορά Αγαθών & Χρήματος

Διάγραμμα 1^(α): Ισορροπία στην Αγορά Αγαθών

Διάγραμμα 1^(β): Ισορροπία στην Αγορά Χρήματος

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κρίση

- Από την Ελευθερία-Συνοχή και Αλληλεγγύη (Βασικές Αρχές ΕΕ) → →
- Στην Ανταγωνιστικότητα-Πειθαρχία & «Μεταρρυθμίσεις» (Σημερινή Πραγματικότητα «Αποκλίσεων» Βορρά-Νότου)
- Το Στοιχείο της Ανάπτυξης (αύξησης της Παραγωγής/ ΑΕΠ / Εισοδήματος)
- Ανάπτυξη: Ισορροπία (Αγορά Αγαθών & Αγορά Χρήματος)
 - (α). Δημοσιονομική Πολιτική (Πειθαρχία):
 - Δημόσια Έσοδα=Δημόσιες Δαπάνες
 - (β). Νομισματική Πολιτική (Euro & Κεντρική Τράπεζα):
 - Προσφορά Χρήματος=Ζήτηση Χρήματος

Το «Στοιχείο» της Ανάπτυξης

Τρεις Βασικοί Ρυθμιστικοί Παράγοντες:

- Ανθρώπινο Δυναμικό
- Πλουτοπαραγωγικοί Πόροι
- Διαχείριση Καινοτομίας
- Το Ανθρώπινο Κεφάλαιο είναι βασικός κεντρικός παράγοντας για την αναπτυξιακή διαδικασία
- Η Καινοτομία και οι Πλουτοπαραγωγικοί Πόροι θεωρούνται βασικοί παράγοντες για την ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξη
- Σημαντικός ο ρόλος της Οργάνωσης & Διαχείρισης
- Ανάπτυξη, Κοινωνική Συνοχή & Σταθερότητα

Οικονομική Κρίση: Προτάσεις για Λύση

Challenges

1

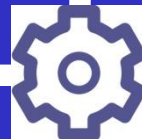
Βασική Πολιτική:
Οργάνωση και Ανάπτυξη
Επιχειρηματικότητας

2

Βασικός Στόχος:
Η ανάπτυξη της
οικονομικής υποδομής
δια μέσου της
αποτελεσματικότητας &
δημιουργικότητας

Εκπαίδευση &
Επιχειρηματικότητα

Καινοτομία

Βασικοί Οικονομικοί
Τομείς

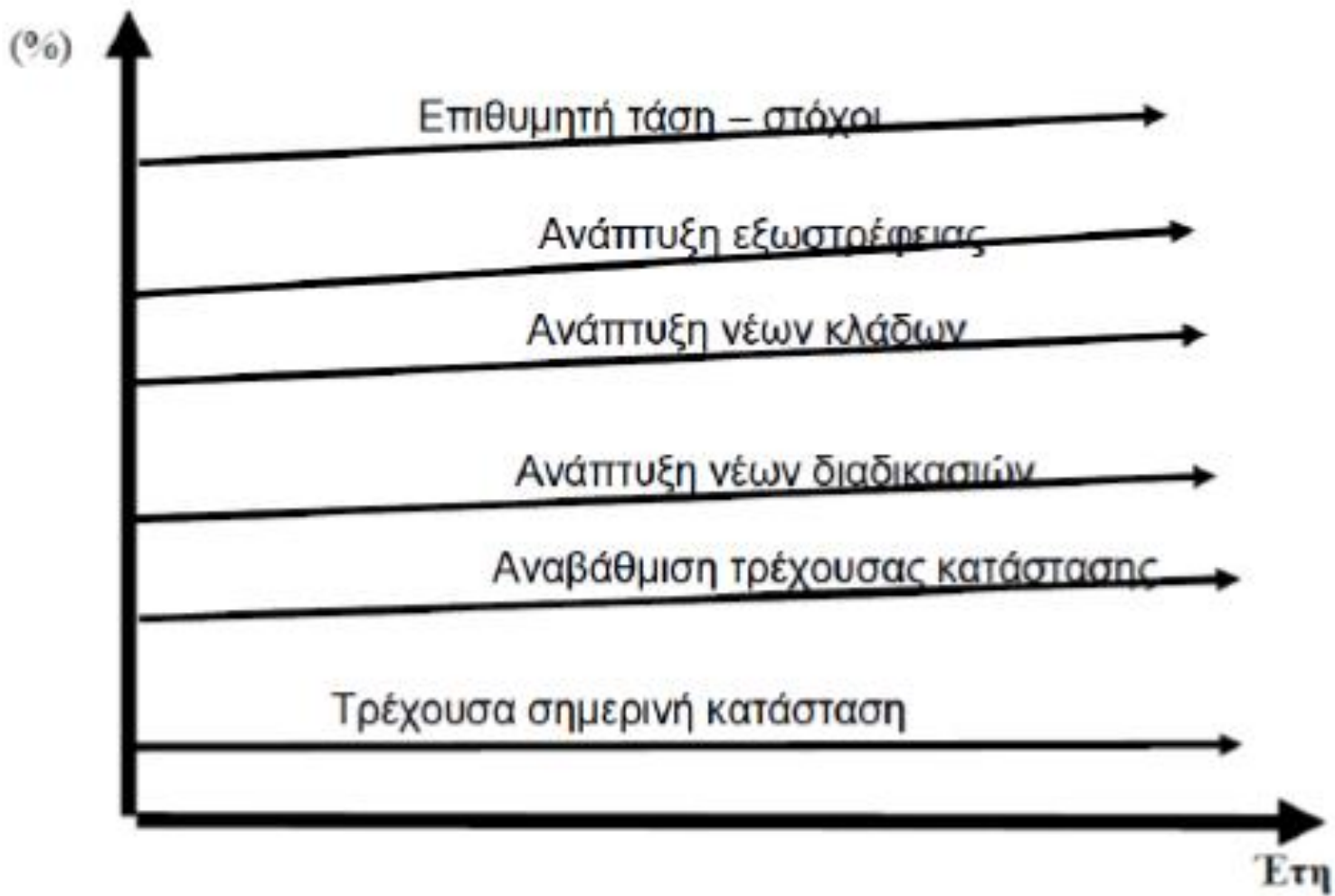
Κοινωνική Συνοχή

3

Αξιοποίηση
Πλουτοπαραγωγικών
Πόρων & Τομέων:
Biotech, Ενέργεια, Γεωργία,
Τουρισμός, Πολιτισμός

4

Ανάπτυξη:
Η Συνολική Ανάπτυξη
εδραιώνει την Κοινωνική
Συνοχή και την Ισότητα

Συμπεράσματα: Βασικά Σημεία

- Ελληνικό Χρέος και η Οικονομική κρίση στο επίκεντρο της κρίσης στην Ευρωζώνη ...
- Ο Ρόλος της ΕΚΤ και Αποτελεσματικότητα Οικονομικής Πολιτικής στην Ευρωζώνη?
- Πολιτική Επικράτησης (Euro vs. US \$)?
- Ο Ρόλος Διαχείρισης & Προγραμματισμού στην Διαμόρφωση Χρέους-Ελλειμμάτων (Myopia-Ιδιαιτερότητες)?
- Χρέος, Ελλείμματα και Κοινωνική Συνοχή? Πορεία Ανάπτυξης ή Απόκλισης?

-
-
- Διεύρυνση Υφιστάμενου Χάσματος North-South
 - Ανάγκη Μακροπρόθεσμης Πολιτικής Ανάπτυξης, Συνοχής & Κοινωνικής Ολοκλήρωσης

Ανάπτυξη & Ισορροπία

Ανάπτυξη

- Αύξηση ΑΕΠ
- Αύξηση Παραγωγής
- Αύξηση Εισοδήματος

& Ισοροπία:

$Y=C+I+G$ Κλειστή

$Y=C+I+G+(X-M)$ Ανοικτή

- Βασική Ταυτότητα για την συνθήκη Μακροοικονομικής ισορροπίας:

- $Y = C + I + G + (X - M)$, Βασική Ισορροπία::

- Επιλογές και Διαδικασίες Ανάπτυξης

- (1). Ενδογενής Ανάπτυξη: (Endogenous Growth)
(δηλαδή παράγοντες Εσωτερικού Περιβάλλοντος)

και

- (2). Εξωγενής Ανάπτυξη: (Exogenous Growth)
(δηλαδή παράγοντες Εξωτερικού Περιβάλλοντος)

- Βασικοί Συντελεστές Παραγωγής ή Εισροές ή Πόροι (Inputs):
- (1). Πρώτες Ύλες ή Γή (Κλασσικοί Οικονομολόγοι-Συγκριτικό Πλεονέκτημα)
- (2). Κεφάλαιο ή Επένδυση ή Χρήμα ή Τεχνολογία (Νεοκλασσικοί Οικονομολόγοι-Τ.Α.)
- (3). Ανθρώπινο Δυναμικό ή Εργασία (Κεϋνσιανοί –Ζήτηση & Κράτος)
- (4). Θεσμικό Πλαίσιο (π.χ. Νομοθετικό Πλαίσιο, Γραφειοκρατία κλπ.)
- (5). Μέγεθος Αγοράς
- (6). Επιχειρηματικότητα ή Διαχείριση ή Οργάνωση

Συνάρτηση Κατανάλωσης

Κατανάλωση-Ζήτηση-Επιπτώσεις

Μεταβολη
(+/-)

- Κατανάλωση-Consumption
- Ζήτηση-Demand

Μεταβολη
(+/-)

- Παραγωγική Δραστηριότητα
- Παραγωγή-Επενδύσεις-Αποταμιεύσεις

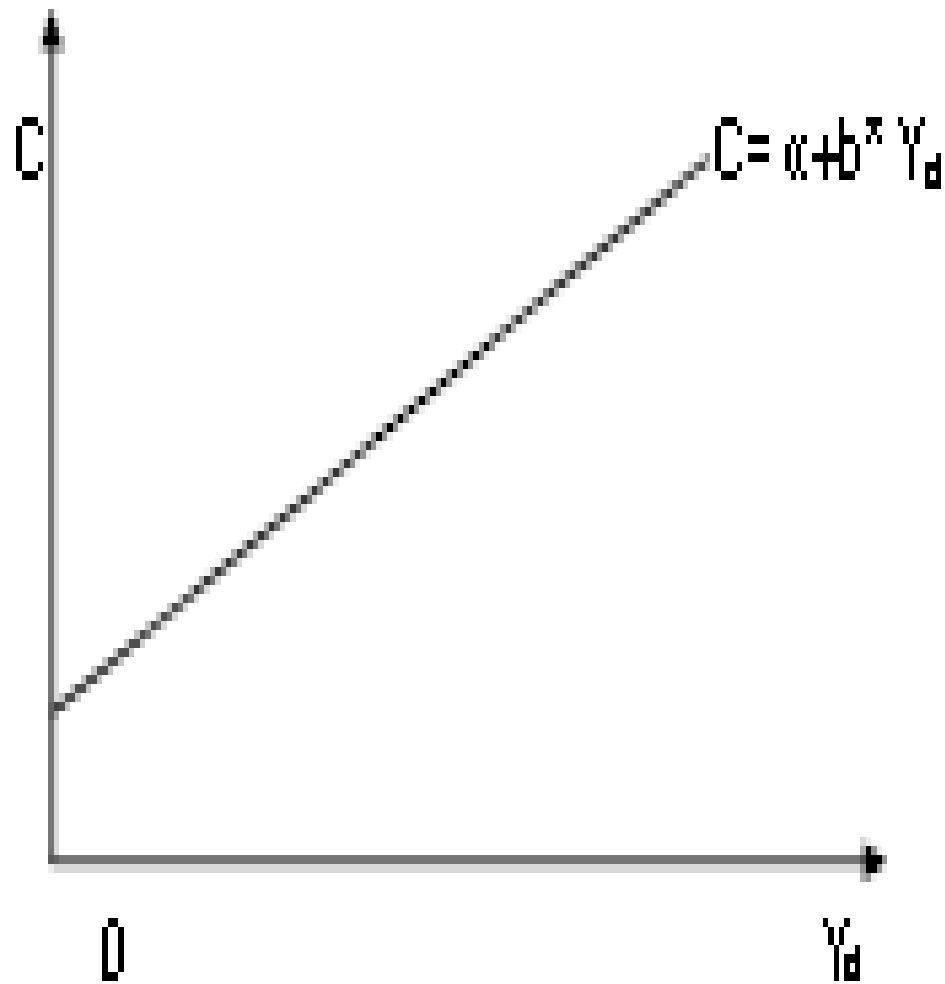
Μεταβολη
(+/-)

- ΑΕΠ-Εισόδημα-Απασχόληση-Εξαγωγές-Ανταγωνιστικότητα
- Οικονομική Μεγέθυνση και Κοινωνική Ανάπτυξη

Κατανάλωση: Συναρτήσεις

- $C = f(Y_d)$
- $C = a + b Y_d$, όπου: $a, b > 0$ θετικοί αριθμοί
- a = ανεξάρτητη του Εισοδήματος Κατανάλωση (η ελάχιστη και αναγκαία κατανάλωση για επιβίωση)
- b = οριακή ροπή (το ποσοστό) είτε η τάση (μεταβολή) της κατανάλωσης που εξαρτάται από το Εισόδημα μας και φανερώνει την κλίση της καμπύλης κατανάλωσης.

Πολιτικές (προσφορά και ζήτηση χρήματος). Να υπάρχει συνδυασμός και των δύο.

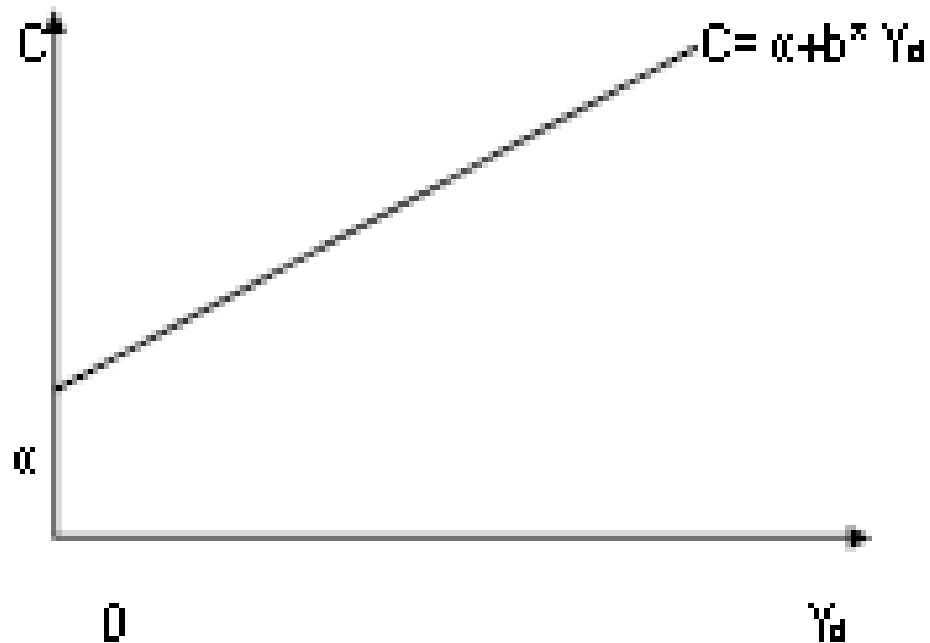

Συνάρτηση & Καμπύλη Κατανάλωσης (Consumption)

Συνάρτηση Κατανάλωσης: $C = \alpha + b \cdot Y_d$

Όπου $\alpha > 0$ (ελάχιστο επίπεδο Κατανάλωσης), $b =$ Οριακή Ροπή Κατανάλωσης και $Y_d =$ Διαθέσιμο Εισόδημα

Καμπύλη Κατανάλωσης:

Άσκηση: Εξηγήσατε τους όρους της Συνάρτησης:

$$C = 20 \text{ €} + 0,90 Y_d$$

Άσκηση:

Χρησιμοποιώντας της ακόλουθη Συνάρτηση: $C = 20 \text{ €} + 0,90 Y_d$

Κατασκευάσατε μια κλίμακα κατανάλωσης όταν το διαθέσιμο εισόδημα είναι: $Y_d = 200 \text{ €}, 250 \text{ €}, 300 \text{ €}, 350 \text{ €}, 400 \text{ €}$

Y_d (€)	200 €	250 €	300 €	350 €	400 €
C (€)	200 €	245 €	290 €	335 €	380 €

Συνάρτηση Αποταμίευσης

Αποταμίευση:(Savings)-Επιπτώσεις

Μεταβολη
(+/-)

- Αποταμίευση

Μεταβολη
(+/-)

- Επένδυση-Investment
- Παραγωγική Δραστηριότητα- Παραγωγή-ΑΕΠ
- Απασχόληση-Εισόδημα-Αποταμιεύσεις

Μεταβολη
(+/-)

- Ζήτηση-Κατανάλωση-Εξαγωγές-Ανταγωνιστικότητα-Πολλαπλασιαστικά Συσσωρευτικά Αποτελέσματα
- Οικονομική Μεγέθυνση και Κοινωνική Ανάπτυξη

Αποταμίευση: Συναρτήσεις

- $S = f(Y_d)$
- $S = (-a) + (1-b) Y_d$,
- $(-a)$ = φανερώνει το ποσό της αρνητικής αποταμίευσης που αντιστοιχεί στο ποσό της ζήτησης που καταναλώνεται ως ελάχιστη και αναγκαία κατανάλωση (για επιβίωση)
- $(1-b)$ = οριακή ροπή (το ποσοστό) είτε η τάση (μεταβολή) της αποταμίευσης που εξαρτάται από το Εισόδημα μας και φανερώνει την κλίση της καμπύλης αποταμίευσης.

Συνάρτηση Αποταμίευσης:

Σε μια οικονομία κλειστή, όπου δεν υπάρχει δημόσιος τομέας, το διαθέσιμο εισόδημα των ατόμων είτε καταναλώνεται είτε αποταμιεύεται. Δηλαδή ισχύει

$$\text{Εισόδημα ή Προϊόν} = \text{Δαπάνη}$$

$$\text{δηλαδή, } Y = C + S$$

όπου Y = εισόδημα, C = κατανάλωση και S = αποταμίευση.

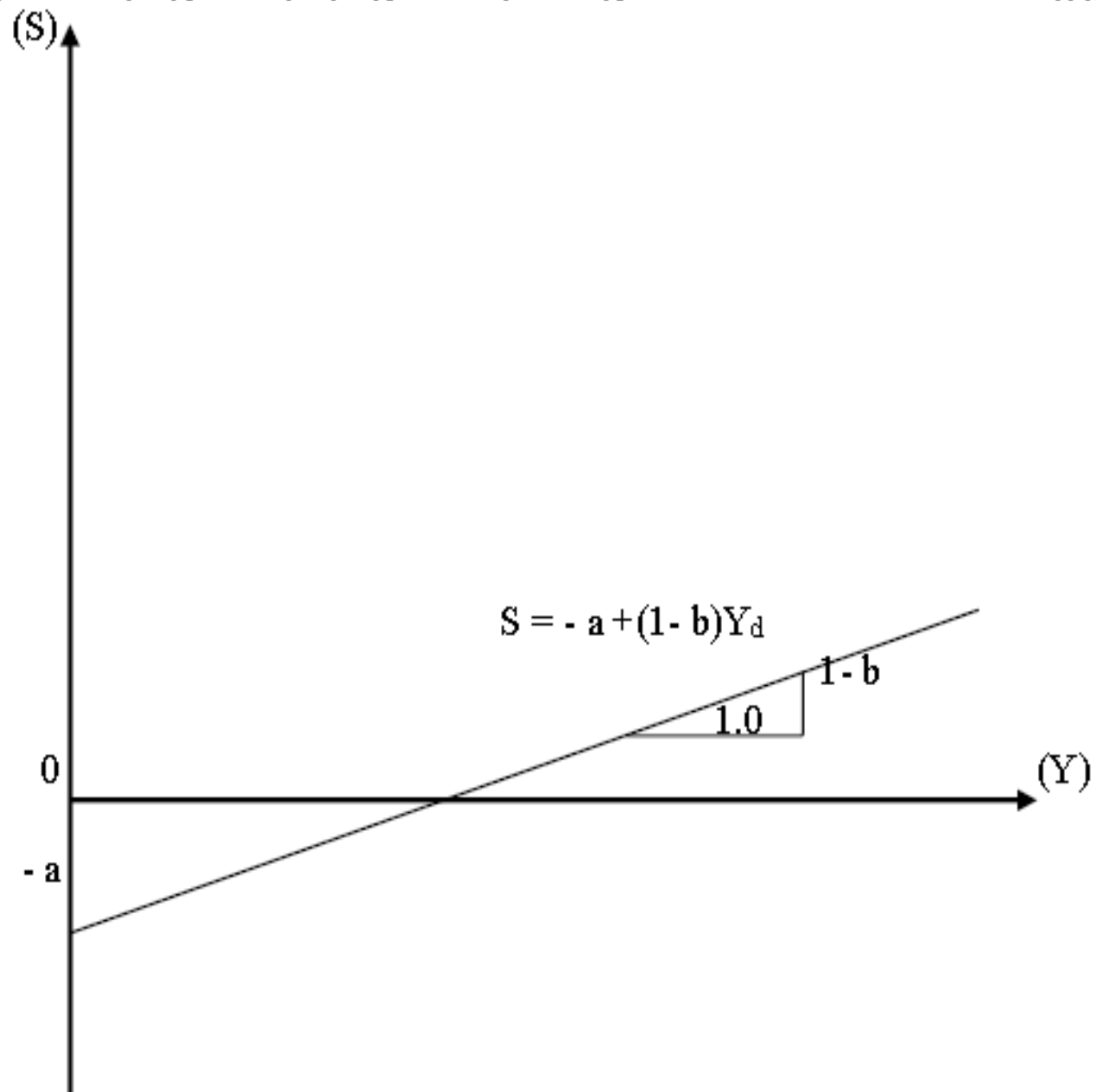
Η συνάρτηση αποταμίευσης (saving function) συνήθως παρουσιάζεται ως μια συνάρτηση της ακόλουθης μορφής:

$$S = -a + (1 - b) Y_d$$

όπου $(1 - b)$ παρουσιάζει την «οριακή ροπή για αποταμίευση» (MPS - marginal propensity to save).

Επίσης το ποσοστό που αποταμιεύεται ονομάζεται «μέση ροπή για αποταμίευση» (APS - average propensity to save) και ισούται με: $\frac{S}{Y}$.

Η γραφική παράσταση της συνάρτησης αποταμίευσης δίνεται από το ακόλουθο σχήμα

Οριακή Ροπή:

- Οριακή Ροπή = 'Τάση-Ποσοστό-μεταβολή και Κλίση της Καμπύλης
- Οριακή Ροπή Κατανάλωσης (b), έστω: $b=0,8$ (είτε 80%)
- Οριακή Ροπή Αποταμίευσης ($1-b$), τότε: το $1-b=0,2$ (είτε 20 %)
- Οριακή Ροπή Κατανάλωσης (b) και Οριακή Ροπή Αποταμίευσης ($1-b$) = 100 % (είτε 1)
 - Δηλαδή: $(b) + (1-b) = 1$
 - $Y = C + S$

Η «οριακή ροπή κατανάλωσης» και η «οριακή ροπή αποταμίευσης» ισούται με την μονάδα, δηλαδή:

$$APC + APS = 1,$$

$$\text{δηλαδή: } \frac{C}{Y} + \frac{S}{Y} = 1,$$

$$\text{ή } C + S = Y$$

$$\text{δηλαδή: } \underline{\Delta\alpha\pi\acute{\alpha}\nu\eta} = \underline{\text{Εισόδημα}}$$

Συνάρτηση Επενδύσεων

Επενδύσεις-Investment

Μεταβολη
(+/-)

- Επένδυση-Investment
- Παραγωγική Δραστηριότητα

Μεταβολη
(+/-)

- Παραγωγή-ΑΕΠ
- Απασχόληση-Εισόδημα-Αποταμιεύσεις

Μεταβολη
(+/-)

- Ζήτηση-Κατανάλωση-Εξαγωγές-Ανταγωνιστικότητα-Πολλαπλασιαστικά Συσσωρευτικά Αποτελέσματα
- Οικονομική Μεγέθυνση και Κοινωνική Ανάπτυξη

Επένδυση: Συναρτήσεις

- $I = f(i, Y_d)$
- $I = G + I^*(i, Y_d)$,
- G = φανερώνει τις Δημόσιες Επενδύσεις
- I^* = ιδιωτικές επενδύσεις που εξαρτώνται από τα επιτόκια (i) και το Διαθέσιμο Εισόδημα(Y_d).

Διάκριση Επενδύσεων Ανάλογα:

- (1). Χρόνο: Βραχυχρόνιες-Μεσο-Μακροχρόνιες
- (2). Φορέα: Δημόσιες-Ιδιωτικές-ΣΔΙΤ (μικτές)
- (3). Χώρο: Εγχώριες-Εξωτερικές
- (4). Μέγεθος: Έμμεσες (Μικρές-κάτω του 10 %) και Άμεσες (Μεγάλες-άνω του 10 %)

Κατηγορία Κεφαλαίων
και Χρηματοδότησης

Ξένο Κεφάλαιο
Ίδιο Κεφάλαιο

Εγγώριο Κεφάλαιο
Ξένο Κεφάλαιο

Βραχ/ο Κεφάλαιο
Μακρ/ο Κεφάλαιο

Κεφαλαιακός Συντελεστής είτε Επιταχυντής (Accelerator)

Κεφαλαιακός Συντελεστής = σχέση Κεφαλαίου/Προϊόντος
(Πόσο Κεφάλαιο χρειάζεται για να παράγουμε προϊόν)

Το αντίστροφο: Προϊόν/Κεφάλαιο = Συντελεστής Παραγωγικότητας

Μέσος Κεφαλαιακός Συντελεστής = Συνολικό Κεφαλαίου Οικονομίας
Συνολικό Προϊόν Οικονομίας (Εθνικό Προϊόν)

Οριακός Συντελεστής Κεφαλαίου = Αύξηση Αποθέματος Κεφαλαίου
Αύξηση Προϊόντος

(Δηλαδή: Πόσες Μονάδες Κεφαλαίου απαιτούνται για την αύξηση του προϊόντος κατά 1 μονάδα).

Ο Οριακός Συντελεστής Κεφαλαίου \Rightarrow χρησιμοποιείται για τον Προγραμματισμό και ειδικά για τον έλεγχο της συνέπειας μεταξύ των απαιτούμενων αποταμιεύσεων και των επενδύσεων.

- ⇒ Ο Γενικός Οριακός Κεφ. Συντελεστής για το Σύνολο της Οικονομίας επηρεάζεται από ένα μεγάλο αριθμό παραγόντων που αυξάνουν / μειώνουν ανάλογα το προϊόν.
- ⇒ Υπάρχουν δυσχέρειες στην κατασκευή του περιεχομένου του Κεφαλαίου (i.e. εάν περιλαμβάνονται τα αποθέματα) καθώς επίσης και στην απόδοση του κεφαλαίου.
- ⇒ Ο Κεφ. Συντελεστής είναι μεγαλύτερος (λόγω της σπατάλης κεφαλαίου) στις αναπτυσσόμενες χώρες
- ⇒ Κόστος Κεφαλαίου είναι μεγαλύτερο στις αναπτυσσόμενες χώρες
- ⇒ Οι Αναπτυσσόμενες χώρες είναι αποδοτικότερες στην παραγωγή Καταναλωτικών Αγαθών
- ⇒ Η παραγωγικότητα κεφαλαίου είναι μικρότερη στις αναπτυσσόμενες χώρες
- ⇒ Όσο μεγαλύτερη η διάρκεια ζωής κεφαλαίου τόσο Μεγαλύτερος θα 'ναι ο Κεφ. Συντελεστής
- ⇒ Το Κεφάλαιο είναι αποδοτικότερο για Εκ/ση νέων Φυσικών πόρων (οι αναπτυγμένες χώρες έχουν συγκριτικό πλεονέκτημα γιατί έχουν ήδη επενδύσει αρκετά χρήματα και έχουν προγραμματισμό)
- ⇒ Ο Κεφ. Συντελεστής είναι μεγαλύτερος όπου ο πληθυσμός αυξάνεται με βραδύ ρυθμό
- ⇒ Αναπτυσσομενες Χώρες (με πλεονάζων Συντ. Κεφαλαίου) πρέπει να έχει Εντάσεις Εργασίας και όχι (ως είναι) Εντάσεις Κεφαλαίου)
- ⇒ Συσσώρευση κεφαλαίου (Αποταμίευση)
 - Εκούσια Μείωση Κατανάλωσης
 - Φορολόγησης
 - Υποχρεωτικός Δανεισμός

Μέθοδοι Αξιολόγησης Επενδύσεων:

- Παρούσα Αξία Επένδυσης: (Π.Α.)=

$$\frac{\sum Rt}{(1+i)^n}$$

- Καθαρής Παρούσα Αξία Επένδυσης: (Κ.Π.Α.)=

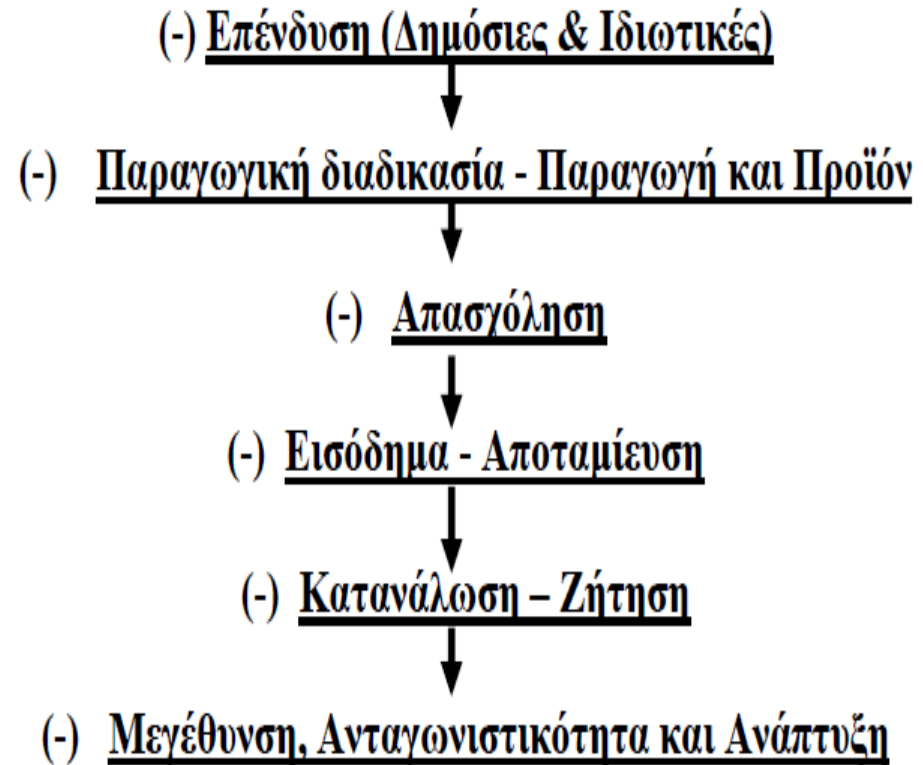
$$\text{ΚΠΑ} = \sum_{t=1}^N \frac{\text{Ταμειακές Εισροές}}{(1+r)^t} - \text{Αρχική Επένδυση}$$

t = Χρονική περίοδος
 N = Χρονική διάρκεια της επένδυσης
 r = Προεξοφλητικό επιτόκιο

- Εσωτερικός Βαθμός $\frac{\sum Rt}{(1+i)^n} - C_{(0)}$ (Β.Α.)=

$$\frac{\sum Rt}{(1+I^*)^n} - C_{(0)}$$

Φαύλος Κύκλος Πενίας

Ισορροπία Εισοδήματος:

Εισόδημα Ισορροπίας έχουμε όταν:

- Η Συνολική Προγραμματισμένη Δαπάνη ισούται με την Αξία του Προϊόντος
- Η Αξία του Προϊόντος ισούται με το Διαθέσιμο Εισόδημα των Νοικοκυριών
- (Α). Αξία του Προϊόντος = Προγραμματισμένη δαπάνη
(Συνθήκη Ισορροπίας)
- (Β). Προγραμματισμένη Αποταμίευση = Προγραμματισμένη Επένδυση
(Συνθήκη Ισορροπίας)

Άσκηση:

Χρησιμοποιώντας της ακόλουθη Συνάρτηση: $C = 50 \text{ €} + 0,80 Y_d$

Και υποθέτοντας ότι η προγραμματισμένη επένδυση είναι $I = 50 \text{ €}$.

Ζητείται να βρεθεί το Εισόδημα Ισορροπίας

====

Εισόδημα Ισορροπίας έχουμε όταν:

- Η Συνολική Προγραμματισμένη Δαπάνη ισούται με την Αξία του Προϊόντος
- Η Αξία του Προϊόντος ισούται με το Διαθέσιμο Εισόδημα των Νοικοκυριών
- Αξία του Προϊόντος = Προγραμματισμένη δαπάνη
(Συνθήκη Ισορροπίας)

Άσκηση:

Χρησιμοποιώντας της ακόλουθη Συνάρτηση: $C = 50 \text{ €} + 0,80 Y_d$

Και υποθέτοντας ότι η προγραμματισμένη επένδυση είναι $I = 50 \text{ €}$.

Ζητείται να βρεθεί το Εισόδημα Ισορροπίας

$$Y = C + I$$

$$Y = 50 \text{ €} + 0,80 Y_d + 50 \text{ €}$$

$$Y - 0,80 Y_d = 100 \text{ €}$$

$$Y(1 - 0,80 Y_d) = 100 \text{ €}$$

$$Y(0,20) = 100 \text{ €}$$

$$Y = 100 / 0,20 \text{ €}$$

$$\underline{Y = 500 \text{ €}}$$

Άσκηση:

Με βάση την ακόλουθη Συνάρτηση: $C = 50 \text{ €} + 0,80 Y_d$

Και υποθέτοντας ότι η προγραμματισμένη επένδυση είναι $I = 50 \text{ €}$.

Χρησιμοποιώντας την προγραμματισμένη αποταμίευση, ζητείται να βρεθεί το Εισόδημα Ισορροπίας

Εισόδημα Ισορροπίας έχουμε όταν:

- Η Προγραμματισμένη Αποταμίευση ισούται με την Προγραμματισμένη Επένδυση

$$Y = C + I \text{ (και επειδή } I = S) \rightarrow \rightarrow S = Y - C \rightarrow S = -50 \text{ €} + 0,20 Y_d$$

Και επίσης $I = S = 50 \text{ €}$

- Προγραμματισμένη Αποταμίευση = Προγραμματισμένη Επένδυση
(Συνθήκη Ισορροπίας)

$$S = I$$

$$-50 \text{ €} + 0,20 Y_d = 50 \text{ €}$$

$$0,20 Y_d = 100 \text{ €}$$

$$Y_d = 100 \text{ €} / 0,20$$

$$\underline{\underline{Y_d = 500 \text{ €}}}$$

- (Α). Αξία του Προϊόντος = Προγραμματισμένη δαπάνη

(Συνθήκη Ισορροπίας): $Y = C + I$

- (Β). Προγραμματισμένη Αποταμίευση = Προγραμματισμένη Επένδυση

(Συνθήκη Ισορροπίας): $S = I$

- (Γ). (Συνθήκη Ισορροπίας): $Y = C + S$ είτε $(I = S)$

Άσκηση:

Με βάση την ακόλουθη Συνάρτηση: $C = 40 \text{ €} + 0,75 Y_d$

Και υποθέτοντας ότι η προγραμματισμένη επένδυση είναι $I = 80 \text{ €}$.

Υπολογίστε

(α). Το επίπεδο Ισορροπίας του Εισοδήματος

(β). Το επίπεδο Κατανάλωσης στο Σημείο Ισορροπίας

(γ). Το επίπεδο Αποταμίευσης στο Σημείο Ισορροπίας

(δ). Δείξτε ότι η Προγραμματισμένη Δαπάνη Ισούται με την αξία του Προϊόντος και

(ε). Δείξτε ότι η Προγραμματισμένη Αποταμίευση ισούται με την Προγραμματισμένη Επένδυση

Πολλαπλασιαστές (Multipliers)

Πολλαπλασιαστές:

- Πολλαπλασιαστής → Κλάσμα και Μέγεθος-Ποσοστό
- Πολλαπλασιαστής → Πολλαπλασιαστικά Πολλαπλά-Συσσωρευτικά Αποτελέσματα και Επιπτώσεις.
- Πολλαπλασιαστής → Επηρεάζει Θετικά (+) είτε Αρνητικά (-) την Οικονομική Μεγέθυνση και Ανάπτυξη (Πολλαπλασιαστικά).
- Πολλαπλασιαστής → Αφορά την εκτίμηση πως μια Βασική Μεταβλητή Επηρεάζει (Πολλαπλασιαστικά) τα Οικονομικά-Κοινωνικά Μεγέθη.

Ο λόγος της μεταβολής του εισοδήματος προς τη μεταβολή των φόρων, δηλαδή ο λόγος: $\frac{\Delta Y}{\Delta T} = -\frac{b}{1-b}$, που ονομάζεται «πολλαπλασιαστής φόρων» (tax multiplier)

Ιδιαίτερα, όταν υποθέτουμε ότι οι φόροι αποτελούν μια αυτόνομη (ανεξάρτητη) μεταβολή, δηλαδή: $T = \bar{T}$, τότε οι πολλαπλασιαστές του κρατικού τομέα θα έχουν ως ακολούθως:

$$f_{\text{exp.}} = \frac{\Delta Y}{\Delta G} = \frac{1}{1-b}, \text{ (πολλαπλασιαστής δαπάνης δημόσιας)}$$

$$f_{\text{taxes.}} = \frac{\Delta Y}{\Delta T} = \frac{-b}{1-b}, \text{ (πολλαπλασιαστής φορολογίας)}$$

$$f_{\text{transfer}} = \frac{\Delta Y}{\Delta Tr} = \frac{b}{1-b}, \text{ (πολλαπλασιαστής μεταβιβάσεων)}$$

$$f_{\text{budget}} = \frac{\Delta Y}{\Delta G} = 1 \text{ (πολλαπλασιαστής ισοσκελισμένου προϋπολογισμού)}$$

Αντίστοιχα, όταν υποθέτουμε ότι οι φόροι εξαρτώνται από το επίπεδο του εισοδήματος, τότε προκαλείται η αποταμιευτική διαρροή που αλλάζει το αποτέλεσμα της αυτόνομης μεταβολής στη δαπάνη, δηλαδή: $T = \bar{T} + t \cdot Y$, (όπου t είναι ένας αναλογικός φόρος εισοδήματος και ότι είναι σταθερός είτε εναλλακτικά εάν υπάρχει ένας προοδευτικός φόρος εισοδήματος τότε η τιμή του t αυξάνεται με το συνολικό εισόδημα), οπότε οι πολλαπλασιαστές του κρατικού τομέα θα έχουν ως ακολούθως:

$$f_{exp.} = \frac{\Delta Y}{\Delta G} = \frac{1}{1 - b + b \cdot t}, \text{ (πολλαπλασιαστής δαπάνης δημόσιας)}$$

$$f_{taxes.} = \frac{\Delta Y}{\Delta T} = \frac{-b}{1 - b + b \cdot t}, \text{ (πολλαπλασιαστής φορολογίας)}$$

$$f_{transfer} = \frac{\Delta Y}{\Delta Tr} = \frac{b}{1 - b + b \cdot t}, \text{ (πολλαπλασιαστής μεταβιβάσεων)}$$

$$f_{budget} = \frac{\Delta Y}{\Delta G} = \frac{1 - b}{1 - b + b \cdot t} \text{ (πολλαπλασιαστής ισοσκελισμένου προϋπολογισμού)}$$

Τέλος, εάν έχουμε εξωτερικό τομέα, με εισαγωγές και εξαγωγές, ο πολλαπλασιαστής δαπάνης είναι:

$$f_{exp.} = \frac{1}{1 - b + z}, \text{ (πολλαπλασιαστής δαπάνης για εξαγωγές με ανεξάρτητες μεταβολές}$$

στις εξαγωγές)

Επένδυση

Παραγωγική διαδικασία - Παραγωγή και Προϊόν

Απασχόληση

Εισόδημα - Αποταμίευση

Κατανάλωση - Ζήτηση

Μεγέθυνση και Ανάπτυξη

Παραδείγματα:

- (A)

- Έστω: $b = 0.5 \rightarrow$ Πολλ. Δαπανών $= 1/(1-b) \rightarrow$

- Πολλ. Δαπανών $= (1/(1-0.5)) = 2$

- Σημαίνει ότι: $\Delta Y/\Delta G = 2 \rightarrow \Delta Y = 2\Delta G$

- Έστω: $\Delta G = 10 \rightarrow \Delta Y = 20$

- (B)

- Έστω: $b = 0.7 \rightarrow$ Πολλ. Φορολογίας $= -b/(1-b) \rightarrow$

- Φορολογίας $= - (0.7/(1-0.7)) = - 2,33$

- Σημαίνει ότι: $\Delta Y/\Delta T = - 2,33 \rightarrow \Delta Y = - 2\Delta T$

- Έστω: $\Delta T = 10 \rightarrow \Delta Y = - 23.3$

Παραδείγματα:

- Το πρώτο πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής για την Ελλάδα, αφορούσε σε μια προσαρμογή που θα είχε πολύ μεγαλύτερες των θεωρητικά προσδοκώμενων επιπτώσεων κατά τον 1ο χρόνο και το 2ο χρόνο εφαρμογής, σε σύγκριση με την εμπειρία των 15 χωρών που χρησιμοποιεί ως πιλότο το ΔΝΤ (2010). Στόχος ήταν να φτάσει η Ελληνική οικονομία στο σημείο να εμφανίσει θετικό ρυθμό μεγέθυνσης το 2012 της τάξης του +1,1%, κάτι που φυσικά δεν πραγματοποιήθηκε ποτέ.

Παραδείγματα:

• → → → →

- Εάν ο δημοσιονομικός πολλαπλασιαστής για την Ελληνική οικονομία ήταν της τάξης του 0,5 -σύμφωνα δηλαδή με τις αρχικές εκτιμήσεις του IMF- το αναμενόμενο επίπεδο του ΑΕΠ για το έτος 2013 θα ήταν κατά €9,57 δις υψηλότερο σε σχέση με αυτό που ήταν. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το νόμο του Okun, αυτό θα είχε σημαντική επίδραση και στο επίπεδο ανεργίας, το οποίο θα ήταν το έτος 2013 της τάξης του 20,1% αντί του 25,3% που ήταν.

• → → → →

- Η «λάθος» εκτίμηση του ΔΝΤ ισοδυναμεί (μέσω απλών υπολογισμών) με 336.000 ανέργους!

Ισορροπία Εισοδήματος:

Εισόδημα Ισορροπίας έχουμε όταν:

- Η Συνολική Προγραμματισμένη Δαπάνη ισούται με την Αξία του Προϊόντος
- Η Αξία του Προϊόντος ισούται με το Διαθέσιμο Εισόδημα των Νοικοκυριών

- (Α). Αξία του Προϊόντος = Προγραμματισμένη δαπάνη
(Συνθήκη Ισορροπίας)

- (Β). Προγραμματισμένη Αποταμίευση = Προγραμματισμένη Επένδυση
(Συνθήκη Ισορροπίας)

- (Α). Αξία του Προϊόντος = Προγραμματισμένη δαπάνη

(Συνθήκη Ισορροπίας): $Y = C + I$

- (Β). Προγραμματισμένη Αποταμίευση = Προγραμματισμένη Επένδυση

(Συνθήκη Ισορροπίας): $S = I$

- (Γ). (Συνθήκη Ισορροπίας): $Y = C + S$ είτε $(I = S)$

Άσκηση:

Χρησιμοποιώντας της ακόλουθη Συνάρτηση: $C = 50 \text{ €} + 0,80 Y_d$
Και υποθέτοντας ότι η προγραμματισμένη επένδυση είναι $I = 50 \text{ €}$.
Ζητείται να βρεθεί το Εισόδημα Ισορροπίας

$$Y = C + I$$

$$Y = 50 \text{ €} + 0,80 Y_d + 50 \text{ €}$$

$$Y - 0,80 Y_d = 100 \text{ €}$$

$$Y(1 - 0,80 Y_d) = 100 \text{ €}$$

$$Y(0,20) = 100 \text{ €}$$

$$Y = 100 / 0,20 \text{ €}$$

$$\underline{Y = 500 \text{ €}}$$

Άσκηση:

Με βάση την ακόλουθη Συνάρτηση: $C = 50 \text{ €} + 0,80 Y_d$

Και υποθέτοντας ότι η προγραμματισμένη επένδυση είναι $I = 50 \text{ €}$.

Χρησιμοποιώντας την προγραμματισμένη αποταμίευση, ζητείται να βρεθεί το Εισόδημα Ισορροπίας

Εισόδημα Ισορροπίας έχουμε όταν:

- Η Προγραμματισμένη Αποταμίευση ισούται με την Προγραμματισμένη Επένδυση

$$Y = C + I \text{ (και επειδή } I = S) \rightarrow \rightarrow S = Y - C \rightarrow S = -50 \text{ €} + 0,20 Y_d$$

Και επίσης $I = S = 50 \text{ €}$

- Προγραμματισμένη Αποταμίευση = Προγραμματισμένη Επένδυση
(Συνθήκη Ισορροπίας)

$$S = I$$

$$-50 \text{ €} + 0,20 Y_d = 50 \text{ €}$$

$$0,20 Y_d = 100 \text{ €}$$

$$Y_d = 100 \text{ €} / 0,20$$

$$\underline{\underline{Y_d = 500 \text{ €}}}$$

Άσκηση:

Με βάση την ακόλουθη Συνάρτηση: $C = 40 \text{ €} + 0,75 Y_d$

Και υποθέτοντας ότι η προγραμματισμένη επένδυση είναι $I = 80 \text{ €}$.

Υπολογίστε

(α). Το επίπεδο Ισορροπίας του Εισοδήματος

(β). Το επίπεδο Κατανάλωσης στο Σημείο Ισορροπίας

(γ). Το επίπεδο Αποταμίευσης στο Σημείο Ισορροπίας

(δ). Δείξτε ότι η Προγραμματισμένη Δαπάνη Ισούται με την αξία του Προϊόντος και

(ε). Δείξτε ότι η Προγραμματισμένη Αποταμίευση ισούται με την Προγραμματισμένη Επένδυση

**Ισορροπία
και
Οικονομική Πολιτική**

Βασικός στόχος της οικονομικής πολιτικής (economic policy) είναι η σταθεροποίηση της οικονομίας με την επίτευξη του επιπέδου πλήρους απασχόλησης χωρίς να υπάρχει πληθωρισμός, έτσι ώστε ταυτόχρονα να υπάρχει οικονομική μεγέθυνση (economic growth) όπως και η κοινωνική ανάπτυξη (social development).

Με τον όρο «οικονομική πολιτική» (economic policy) θεωρούνται τα βασικά εργαλεία και οι βασικές πολιτικές που σχετίζονται με τη δημοσιονομική πολιτική (public fiscal policy) καθώς επίσης και με τη νομισματική πολιτική (monetary policy).

Με την οικονομική πολιτική επιδιώκεται μέσα από τα βασικά εργαλεία και τις βασικές πολιτικές της δημοσιονομικής πολιτικής και της νομισματικής πολιτικής, να μπορέσει να εξισορροπήσει η συνολική ζήτηση και η συνολική προσφορά της οικονομίας.

Η οικονομική πολιτική (economic policy) βοηθάει στην οικονομική μεγέθυνση και στη κοινωνική ανάπτυξη και ιδιαίτερα στοχεύει στα ακόλουθα βασικά σημεία:

- Αξιοποίηση των Πόρων και του Ανθρώπινου Δυναμικού
- Ισοκατανομή και Αύξηση του Εισοδήματος
- Αύξηση της Παραγωγής και των Επενδύσεων
- Αύξηση Απασχόλησης και Μείωση Ανεργίας
- Σταθερότητα του Επιπέδου Τιμών Πληθωρισμού
- Υψηλούς Ρυθμούς Οικονομικής Ανάπτυξης και Οικονομική Σταθερότητα
- Ισοσκελισμός του Ισοζυγίου Πληρωμών και μείωση των ελλειμμάτων του Ισοζυγίου Πληρωμών

Η κοινωνική πολιτική (social policy) βοηθάει στην κοινωνική μεγέθυνση και στοχεύει σε όλα τα παραπάνω σημεία της οικονομικής πολιτικής, και επιπρόσθετα στα ακόλουθα βασικά σημεία:

- Στη δυνατή Πλήρη Απασχόληση
- Στην Ισοκατανομή και Μείωση Ανισοτήτων
- Στην Κοινωνική Ευημερία

Δημοσιονομική Πολιτική καλούνται οι αποφάσεις της κυβέρνησης ως προς τους φόρους (δηλαδή εάν θα αυξηθούν είτε εάν θα μειωθούν είτε εάν θα παραμείνουν αμετάβλητοι οι υπάρχοντες φόροι, είτε τέλος εάν θα θεσμοθετηθούν νέοι φόροι είτε εάν θα καταργηθούν οι ήδη υπάρχοντες φόροι). Η αποτελεσματικότητα της δημοσιονομικής πολιτικής είναι κατά πόσο τηρούνται τα αναγκαία απαραίτητα μέτρα που φέρνουν την ισορροπία και παρουσιάζεται διαγραμματικά από τη κλίση της καμπύλης IS.

Η δημοσιονομική πολιτική πρέπει να παίζει πρωτεύοντα ρόλο στην σταθεροποιητική προσπάθεια. Η δημοσιονομική πολιτική πρέπει να στοχεύει στη συγκράτηση του ρυθμού αύξησης των δαπανών του τακτικού προϋπολογισμού και στην παράλληλη αύξηση των φορολογικών εσόδων από την πάταξη της φοροδιαφυγής. Η μείωση των δαπανών συνήθως επιχειρείται με το συστηματικό έλεγχο των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών, με σκοπό τον περιορισμό των ελλειμμάτων τους, με συμπίεση των δαπανών λειτουργίας τους και με βαθμιαία αναπροσαρμογή των τιμολογίων τους. Στο πλαίσιο της δημοσιονομικής πολιτικής εντάσσεται και η εισοδηματική πολιτική καλούνται οι αποφάσεις της κυβέρνησης ως προς τις αυξήσεις που θα δοθούν στους δημοσίους υπαλλήλους, και στους εργαζομένους του ιδιωτικού τομέα.

Δημοσιονομικό Έλλειμμα καλείται η διαφορά (αρνητική) των εσόδων και των εξόδων του κράτους. Η θετική διαφορά (που αποτελεί σπάνιο φαινόμενο) καλείται Δημοσιονομικό Πλεόνασμα.

Τιμολογική Πολιτική καλούνται οι αποφάσεις της κυβέρνησης ως προς τις αυξήσεις (είτε τις μειώσεις) των τιμών των αγαθών που την παραγωγή τους είτε και την διάθεση τους ελέγχει το κράτος (για τον σκοπό αυτό υπάρχει στο Υπουργείο Εμπορίου η Επιτροπή των Τιμών και των Εισοδημάτων).

Νομισματική Πολιτική (Monetary Policy): Η νομισματική πολιτική σχεδιάζεται και υλοποιείται από την κεντρική τράπεζα. Η νομισματική πολιτική αφορά την προσφορά και τη ζήτηση χρήματος. Η νομισματική πολιτική θα πρέπει να δίδει προτεραιότητα στην εκλογίκευση της διάρθρωσης των επιτοκίων, με την καθιέρωση κατώτατου επιτοκίου χορηγήσεων για τα βραχυπρόθεσμα δάνεια, κατά μία μονάδα υψηλότερου από τα επιτόκια καταθέσεων ταμειωτηρίου στις εμπορικές τράπεζες.

Τα βασικά μέσα της νομισματικής πολιτικής είναι τα ακόλουθα:

(α). Η πολιτική «ανοικτής αγοράς» που ρυθμίζει την αγορά και πώληση τίτλων, ομολόγων και έντοκων γραμματίων από την Κεντρική τράπεζα στις εμπορικές τράπεζες, με αποτέλεσμα να ρυθμίζουν την προσφορά χρήματος.

(β). Η πολιτική «προεξοφλητικού επιτοκίου» που ρυθμίζει το επιτόκιο που δανείζει η Κεντρική τράπεζα στις εμπορικές τράπεζες και άρα τους καταναλωτές και επιχειρήσεις με αποτέλεσμα να ρυθμίζουν την ζήτηση του χρήματος.

(γ). Η πολιτική «υποχρεωτικών ρευστών διαθεσίμων» που ρυθμίζει τις καταθέσεις που υποχρεώνει η Κεντρική τράπεζα τις εμπορικές τράπεζες να έχουν σ' αυτή με αποτέλεσμα να ρυθμίζουν την προσφορά χρήματος.

(δ). Η πολιτική των «ποιοτικών πιστωτικών ελέγχων» που ρυθμίζει κατά πόσο ισχύει η νομοθεσία, τηρείται ο ανταγωνισμός κλπ. με αποτέλεσμα να ρυθμίζουν τη ζήτηση και τη προσφορά του χρήματος.

Εάν τα έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού είναι ίσα με τις δαπάνες, τότε ο προϋπολογισμός είναι **ισοσκελισμένος**. Εάν το άθροισμα των εσόδων είναι μεγαλύτερο από το άθροισμα των δαπανών τότε ο προϋπολογισμός είναι **πλεονασματικός**, ενώ εάν τα έσοδα είναι μικρότερα από τις δαπάνες τότε προϋπολογισμός είναι **ελλειμματικός**.
 $G =$ Κρατικές δαπάνες ή Έξοδα και επίσης $T =$ Φόροι ή τα Δημόσια Έσοδα

Η Βασική αρχή του Ισοσκελισμένου Προϋπολογισμού: είναι:
(Δημόσιες Δαπάνες) $G = T$ (Δημόσια Έσοδα),

καθώς επίσης θα πρέπει να ισχύει ότι:

(Μεταβολή Δαπανών) $\Delta G = \Delta T$ (Μεταβολή Εσόδων)

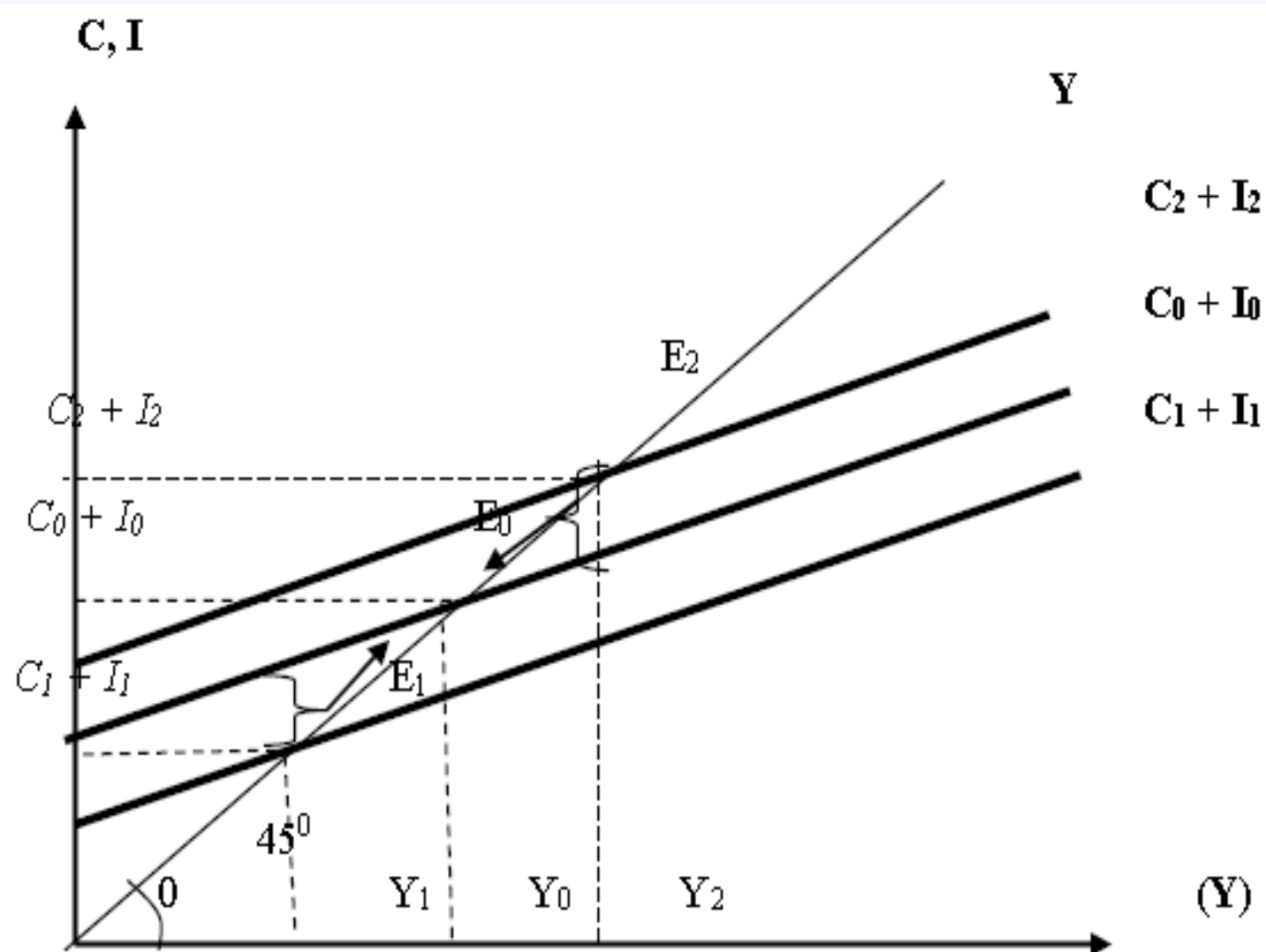
ή με άλλα λόγια ισχύει:

- (α). Εάν $\Delta G = \Delta T$, ο προϋπολογισμός είναι **εξισορροπημένος**, δηλαδή **ουδέτερος** οπότε η μεταβολή των δημόσιων δαπανών ισούται με τη μεταβολή των δημόσιων εσόδων
- (β). Εάν $\Delta G < \Delta T$, ο προϋπολογισμός είναι **πλεονασματικός**, δηλαδή **θετικός**, οπότε η μεταβολή των δημόσιων δαπανών είναι μικρότερη από τη μεταβολή των δημόσιων εσόδων
- (γ). Εάν $\Delta G > \Delta T$, ο προϋπολογισμός είναι **ελλειμματικός**, δηλαδή **αρνητικός**, οπότε η μεταβολή των δημόσιων δαπανών είναι μεγαλύτερη από τη μεταβολή των δημόσιων εσόδων

Οι Βασικές Διαφορετικές Σχολές:

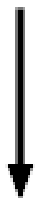
Οι βασικές διαφορετικές σχολές είναι οι ακόλουθες:

- (α). Κλασική Σχολή
- (β). Νεοκλασική Σχολή (Φιλελεύθερη Σκέψη) (Adam Smith / 1723 - 1790)
- (γ). Κεϋνσιανή Σχολή (Κρατικός Παρεμβατισμός)
- (δ). Μαρξιστική Σχολή (Κρατικός Έλεγχος) (Karl Marx / 1818 - 1883)

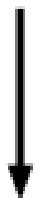

Το σημείο λοιπόν ισορροπίας E_0 παρουσιάζει την αρχική και σταθερή ισορροπία, όπου οι συντεταγμένες που προσδιορίζουν το συνολικό εισόδημα, (Y_0), ισούται με τη συνολική δαπάνη, ($C_0 + I_0$), και στο σημείο ισορροπίας αυτό δεν υπάρχει ούτε πληθωρισμός, δηλαδή αύξηση τιμών, ούτε αντιπληθωρισμός, δηλαδή μείωση των τιμών.

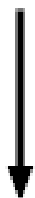
$$Y = C + S, \text{ (Εισόδημα} = \text{Δαπάνη)}$$

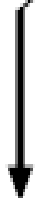
$$Y = a + b Y_d + [-a + (1-b)Y_d]$$

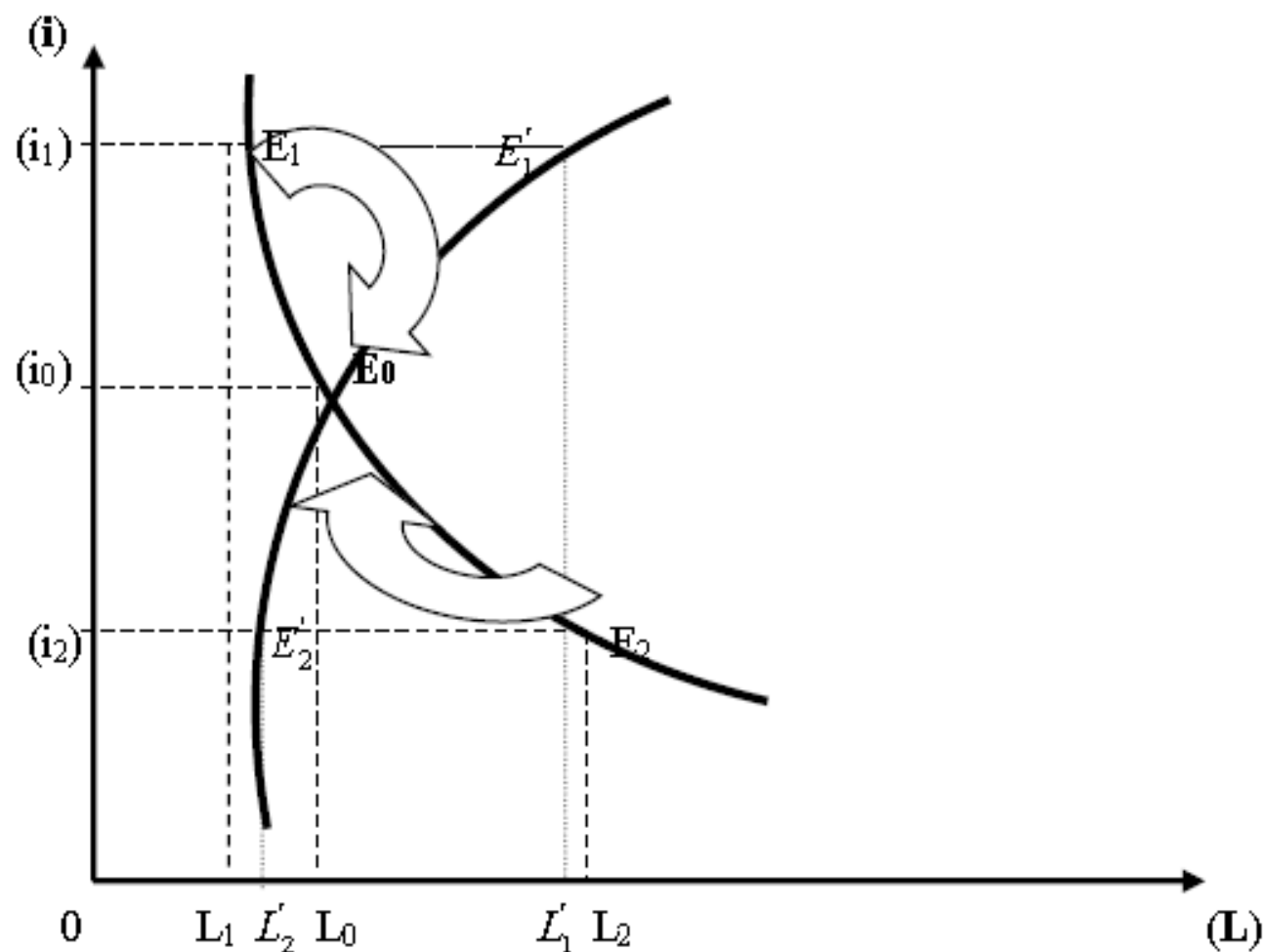
$$Y = a + b Y_d - a + (1-b)Y_d$$

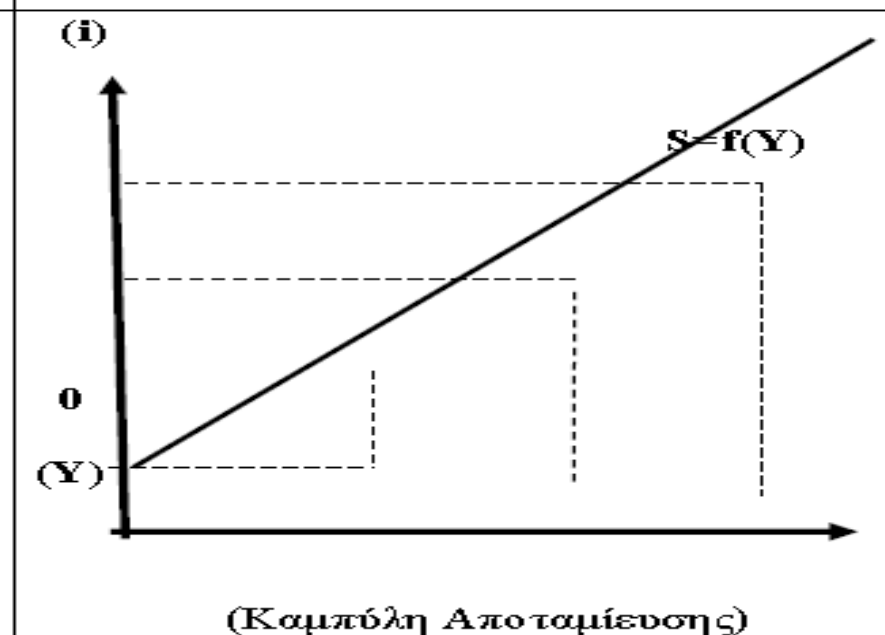
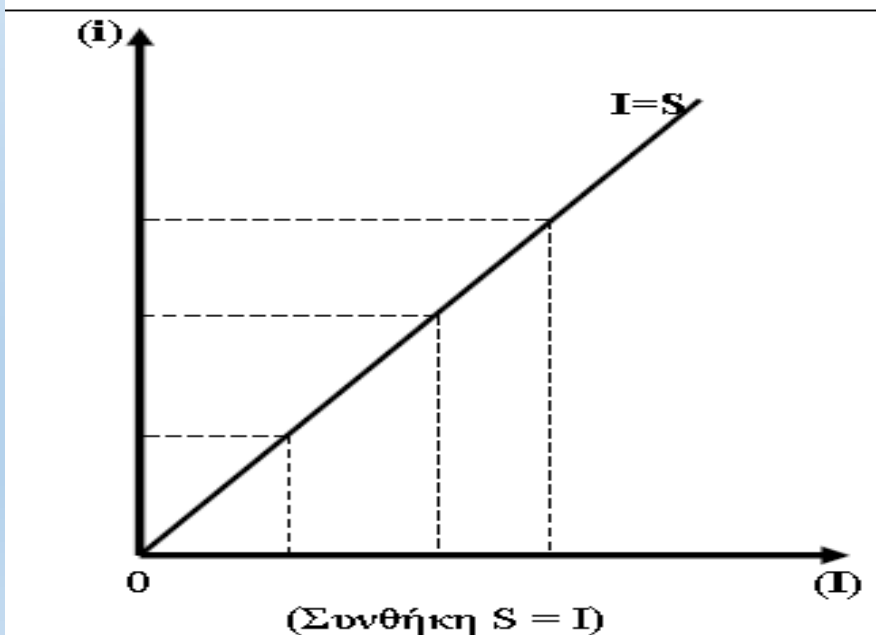
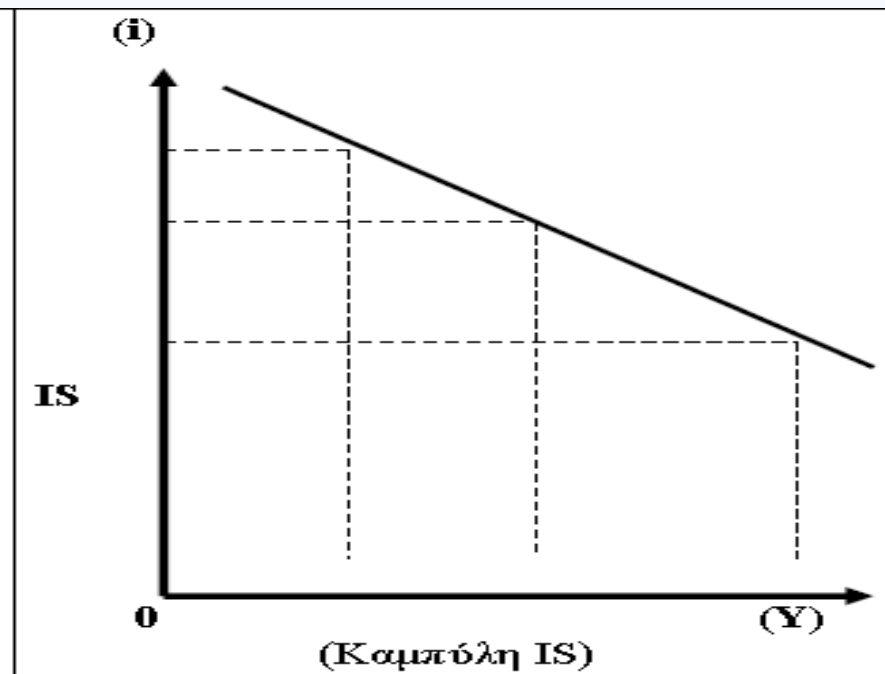
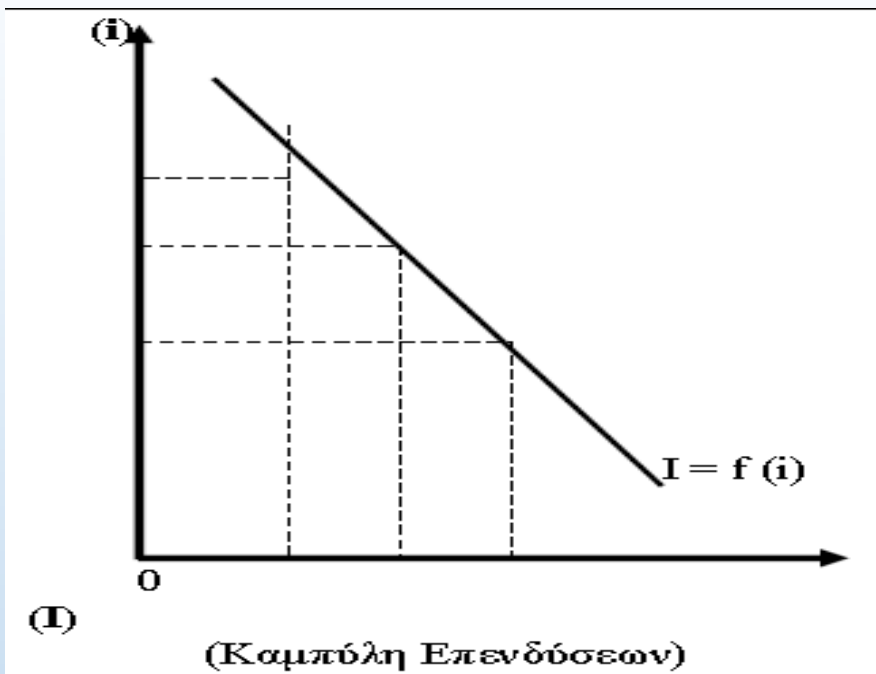
$$Y = \cancel{a} + \cancel{b} Y_d - \cancel{a} + Y_d - \cancel{b} Y_d$$

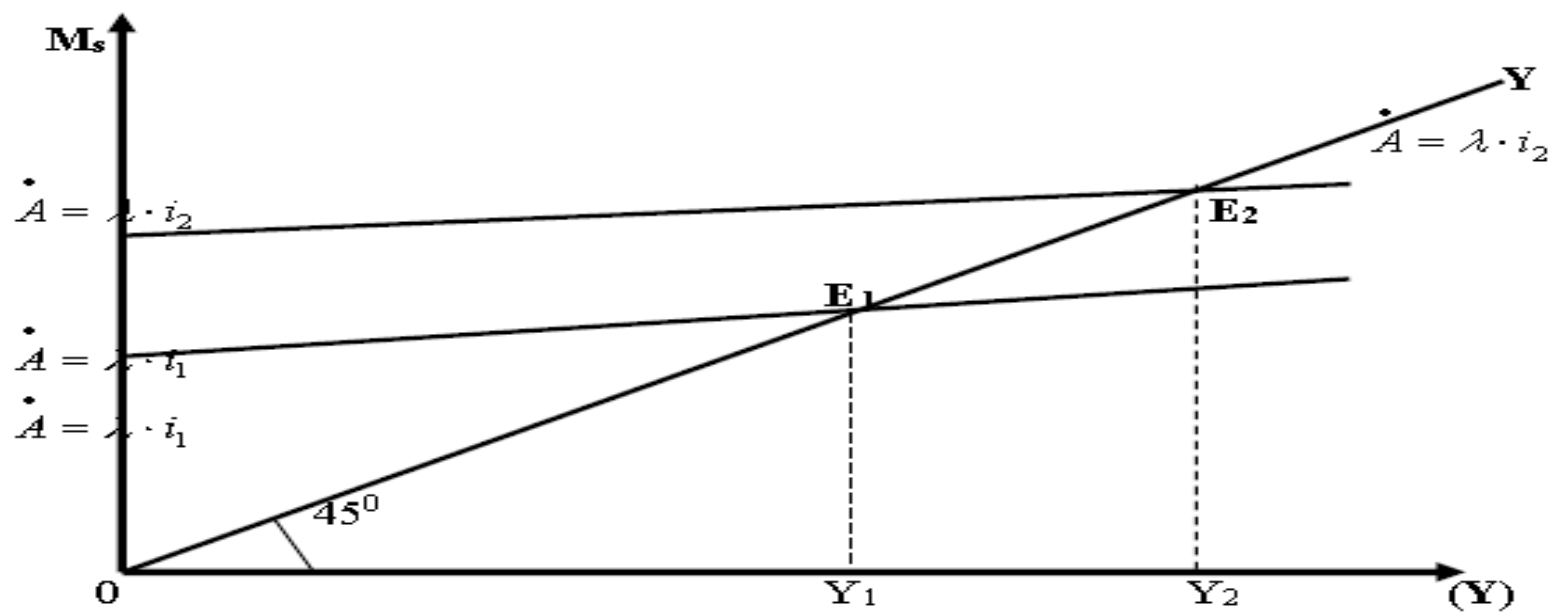
$$\underline{Y = Y_d}$$

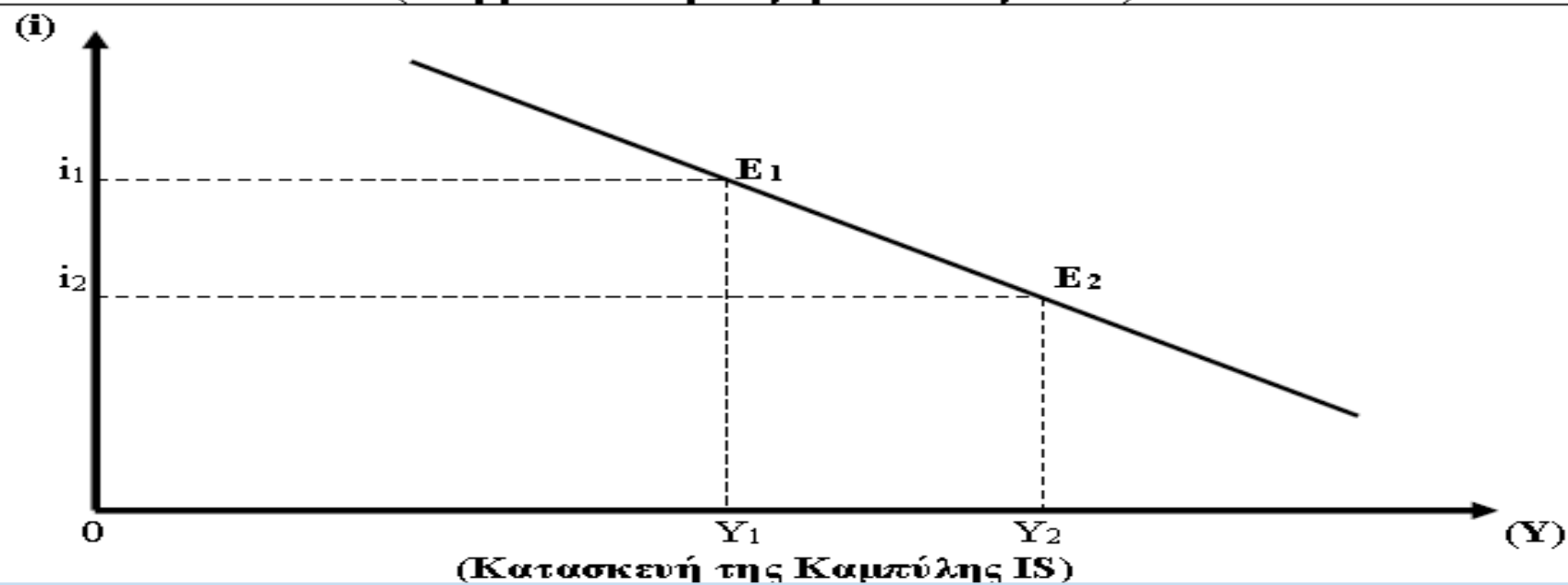
Ιδιαίτερα, στο σημείο E_0 έχουμε την «σταθερή ισορροπία», όπου για ένα συγκεκριμένο επίπεδο επιτοκίου, (i_0) , η προσφορά ισούται με τη ζήτηση του χρήματος, ($M_S = M_D$), δηλαδή η ποσότητα των ρευστών διαθέσιμων που επιθυμούν να κρατούν οι διάφορες οικονομικές μονάδες είναι ίση με τη ποσότητα των ρευστών διαθέσιμων που πραγματικά κρατούν.

Ισορροπία στην Αγορά Αγαθών και Καμπύλη IS

(Ισορροπία στην Αγορά των Αγαθών)

Sites & Στοιχεία:

Βασικά Sites για Στοιχεία:

- (1). Παγκόσμια Τράπεζα:
<http://www.worldbank.org> (για World Development Report)
- (2). Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, Στατιστικά Στοιχεία:
www.oecd.org
- (3). Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Eurostat:
<http://europa.eu.int> (για Eurostat)
- (4). Ηνωμένα Έθνη:
www.undp.org (για Human Development Report)
www.un.org
- (5). Διεθνές Νομισματικό Ταμείο:
www.imf.org
- (6). Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία:
www.statistics.gr
- (7). Στοιχεία για την Ελλάδα:
www.economics.gr

Παρουσίαση Στατιστικών Στοιχείων:

- (1). Εύρεση Στατιστικών Στοιχείων**
- (2). Θεωρητικό Πλαίσιο: Εξήγηση και Παρουσίαση Όρων-Εννοιών και Χαρακτηριστικών & Θεωρίας**
- (3). Αποτύπωση και Παρουσίαση Στοιχείων-Πινάκων (που πρέπει να έχουν Τίτλο & Πηγή): Διαχρονική & Δια-συγκριτική Ανάλυση (στατιστική επεξεργασία στοιχείων)**
- (4). Συμπεράσματα-Προτάσεις και Προοπτικές:**
(Τεχνικές-Εργαλεία: PEST-SWOT-PESTEL-VRIO-Gap)

Ευχαριστώ για την Προσοχή σας ...

